

Зэхъоклыныгъэхэм атегушылагъэх

АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат тхьамэтагъор зыщызэрихъгъэ зэхэсыгъоу Правительствэр зычлэт Унэм тыгъуасэ щыкыуагъэр чыплэ зыгъэлорышлэжыплэхэм ялофхэр ары зыфэгъэхыгъагъэр. Ащ муниципальнэ образованиехэмрэ псэуплэ кой администрациехэм ащыцхэм япашэхэмрэ хэлэжыгъэх.

УФ-м и Къэралыгъо Думэ чыплэ зыгъэлорышлэжыплэхэм афэгъэхыгъэ федеральнэ законым зэхъоклыныгъэхэр фишылгъэх, мы илээсым ыклэм нэс ахэм кыуачлэ ялэ хъуцт. Ары анахъу зэхэсыгъом хэлэжыгъэхэр зытегушылагъэхэр.

Яеплыкълэхэмклэ зэдэгощэнхуэ, муниципальнэ образованиехэм, псэуплэ койхэм яшлэигоныгъэхэм зацагъэгъозэнхуэ кызырэрэуэгъоигъэхэр Правительствэм ипашэ кызыгъэхыгъэхэр.

Зэхъоклыныгъэхэм кыдалгытэхэрэм зэу ащыц нахъыпэклэ чыплэ зыгъэлорышлэжыплэхэм пшэрылхуэ ыкли фытыныгъэу афэгъэгъагъэхэм ащыцхэр алыхыжыгъэнхэр. Къафэгъэзагъэ хъуцтхэм ащыцхэр урамхэм якъэгъэнэфын, хэклхэм яугъоин ыкли ядэщын, терроризмэм пшэуеклорэ лофтыабзэхэм язэхэщэн, диным епхыгъэ лофхэр, нэмыклхэр. Ау мызыгъэгум федеральнэ законым тетэу зеклонхуэ е еж субъектым илофхэм языхт кыдалгытэзэ закон гъэнэфагъэ аштэнхуэ фытыныгъэ ялэ хъуцт. Ащ фэшл мы лофым дэлэжынхуэ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу лэцэ Мухьамэд зипэцэ лофышлэ куп зэхэцагъ.

Муниципальнэ образованиехэм япашэхэм, псэуплэ кой администрациехэм япашэу кырагъэблэгъагъэхэм ащыцхэм яеплыкълэхэр кыралотыкыгъэх, яшлэшл эффэшхъафхэр кыхалхыгъэх. Зэклэ къэгущылагъэхэм зэдырагъаштэу пшэрылхуэ ыкли фытыныгъэу нахъыпэклэ ялагъэхэр къагъэнэжыхэмэ нахъышлоу алуагъ, ахэм ягъэцэклэн зэрэзэтырагъэуцагъэр зэцамыгъакъомэ нахъышлоу зэралгытэрэр клэцэтхыгъ. Цыф псэуплэ пэпчэ илофхэм языхт елгытыгъэу пшэрылхэр фагъэзэжыхэмэ нахъышлоу зылуагъэхэри къахэ-кыгъэх. Псэуплэ койхэм ябюджетхэм япхыгъэ лофыгъохэм атегушылагъэх. лэцэ Мухьамэд муниципальнэ образованиехэм

ыкли псэуплэ кой администрациехэм япашэхэм яеплыкълэхэр кызырэдальгытэцхэр кызыгъэхыгъ, предложение пстэури лофышлэ купым охътэ благъэм кыылэклагъэханхуэ къарилуагъ.

АР-м и Премьер-министрэ джыри мызэу, мытлоу мы лофым кызырэфэгъэзэжыштым аналэ тыраригъэдзагъ, нахъ куоу хэллэнхуэ къарилуагъ. Нэужым ащ псэуплэ койхэм щыклагъэу ялэхэр нахъыбэу кызыгъэхыгъэх. Урамхэр дзэу кызы-цагъэнэфыхэрэр зэрэхэтхэм, къэбзэныгъэмклэ, псэуплэхэм язэтэгъэпсыхъанклэ, ягъэдэхэнклэ щыклэгъабэ зэрэщылэми аналэ тыраригъэдзагъ, мыхэм ыкли нэмыклэ лофыгъохэм япхыгъэ унэшоу гъэнэфагъэхэр къафишылгъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

Унэшоу гъэнэфагъэхэр кызышыгъэх

УФ-м и субъектхэм ясоциальнэ ыкли экономика хэхъоныгъэ къэгъэлэгъонхуэ УФ-м и Президент унэшоу зэфэшхъафхэмклэ кыгъэнэфэгъагъэхэр Адыгэ Республикэм щыгъэцэклагъэхэ зэрэхуэрэр уплэклогъэным фэгъэзэгъэ комиссиеу зэхэцагъэм тыгъуасэ зэхэсыгъо илагъ. Ащ тхьамэтагъор щызэрихыагъ АР-м и Премьер-министрэу Къумпыл Мурат.

Блэкыгъэ илээсым ижъоныгъоклэ мазэ УФ-м и Президент унашъоу кызышыгъагъэхэм ягъэцэклэнклэ щыклагъэу щылэхэм, зэшломыгъэхэм, УФ-м и Президент иунашъохэм ащыцхэм ягъэцэклэн фэгъэхыгъэ унашъоу АР-м и министрэхэм я Кабинет ышыгъагъэм зэхъоклыныгъэу фэхуцтхэм атегушылагъэх. Комиссием зэригъэунафыгъэмклэ, клэлэгъаджэхэм,

научнэ лофышлэхэм ащыцхэм ялэжыпклэ гурытымклэ лытагъэу республикэм илэ лэжыпклэм клэхэрэп. АР-м гъэс-ныгъэмрэ шлэныгъэмрэлэ иминистрэ Правительствэм ипашэ иупчлэ джэуап кырытыжыгъэ, мы илээсым ыклэм нэс лэжыпклэхэр зэрэзэтырагъэуцожыцтхэр кылуагъ.

Джаш фэдэу гъогухэм хъуцэ-шлагъэу атэхуэхэрэм ахэ-

кыуадэрэм ипчъагъэ лэшэу хэхуагъ, сабыеу кэхъуэрэр нахъ маклэ хъуцэ, кэхъугъа-кыу дунаим ехыжырэм ипчъагъэ зыкылэтыгъ. Мы лофыгъохэр арых нахъ игъэклотыгъэу зэхэсыгъом хэлэжыгъэхэрэр зытегушылагъэхэр. Гъогухэм атэхуэхэрэ хъуцэ-шлагъэхэм ахэкыуадэрэр блэкыгъэ илээсым имыш фэдэу иуахътэ егъэпшагъэмэ, процент 24-клэ (ар нэбгырэ 14) нахъыбэ хъуцэ. Премьер-министрэм мы лофым псауныгъэр кэхъуэмэгъэнымклэ Министрествэм имызакъоу, гъогухэм афэгъэгъэ министрствэри, гъогурькыоньр щынэгъончъэнымклэ Гъелорышлэлэри, муниципальнэ образованиехэри кыхэлэжыгъэнхэ, ар кызыхэкырэр зэрагъэшлэнхуэ, зэдэлэжыгъэхэу лофхэр нахъышлэу зэрэхуцтхэм иамалхэр зэды-

зэрэханхуэ къафигъэпытагъ. Джаш фэдэу сабыеу дунаим ехыжырэр процент 84-клэ нахъыбэ хъуцэ. Псауныгъэр кэхъуэмэгъэнымклэ Министрествэм илофшлэн ыгъэлэшынуэ, зипшэрылхэр икыоу зымыгъэцэклэхэрэм пшэдэкыжэ арагъэхынуэ ащ ипашэ рилуагъ. Сабыибэ зырыс унагъохэм чыгу лэххэр зыцаратыцтхэ чыплэхэм яинфраструктурэ зэрэмыхъазырыри мыгъэцэклэгъэ унашъохэм зэу ащыц. Ащ зымысагъэ хэлхэмэ Правительствэм ипашэ пхашэу къадэгущылагъ, охътэ благъэм дагъэ-зыжынуэ къафигъэпытагъ.

— «Жъоныгъоклэ унашъохэм» ягъэцэклэн пстэуми анахъ шъхъа, ахэр зэклэмэ апэ тшлынхэ фэе, — кылуагъ ащ. — Мы унашъохэр игъом ыкли икыоу дгъэцэклэхэмэ, социальнэ лофыгъуабэ дэгъэзыжыгъэ хъуцт, цыфхэм ягумэкыгъуабэ зэшлотхыцт, ящылэклэ-псэуклэ

нахъышлэу зэрэхуцтым ахэр фелорышлэх.

Нэужым клэлэцкыкы ибэхэм псэуплэхэр ягъэгъотыгъэнхэм епхыгъэ лофхэм зэхэсыгъом хэлэжыгъэхэр атегушылагъэх. Мы лэныгъомклэ псэопышлэнымклэ Министрествэмрэ муниципальнэ образованиехэмрэ азыфагу зэгурымылоныгъэу кыхъэгъагъэр зэхэфыгъ, зы еплыкълэ кыфэкыуагъэх, хэклэплэхэр кызыздыхахыгъэх.

Правительствэм ипашэ пстэури кызыздыхысыжыгъэ, зэклэ зытегушылагъэхэр, хэзыгъэ имылоу, охътэ благъэм зэшлпхынхэ фэе лофыгъохуэ зэрэщытхэр кыдалгытэнхуэ къафигъэпытагъ, лэпэдэлэл зышлыхэрэм пшэдэкыжэ зэрэхуцтыр кыгъэтхыгъ, ахэр гъэцэклагъэ зэрэхуцхэрэм комиссиер лыплэнхуэ ыкли еж ышъхъэклэ цагъэгъозэнхуэ къарилуагъ.

ХЪУТ Нэфсэт.

Мэ лаер кызыхэкырэм лэхху

Роспотребнадзорым Адыгеимклэ и Гъелорышлэлэ тхьаусыхэ тхылхэр кыылэклэхэх мэфэ заулэ хъуцэу зэрэкълэу дэт хъуцэ мэ лаер фэгъэхыгъэу.

Роспотребнадзорым Адыгэ Республикэмклэ и Гъелорышлэлэ кызырэгъэжыгъэу специалистхэм уплэклогъэхэр зэхэцх, Адыгеим икълэ шъхъалэ кыплэлэу чыплэхэр зэклэ ауплэклогъэхэх, ау джы кызынэсыгъэм жым хэт мэ лаер кызыхэкырэр агъэунафын алэкыгъэп.

«Ингредиенты 7-мэ ялабораторнэ ушэтынхэр ашыгъэх», — кылуагъ Гъелорышлэлэ специалистхэм.

Кълэм ипрокуратурэ а мэ лаеу зыгъэгумэкыхэрэм фэгъэхыгъэ джэпсалэр шаштагъ ыкли мы лофыгъом прокурорхэм аналэ зэрэтырадзагъэмклэ цыфхэр агъэгугъагъэх.

ТИФЕСТИВАЛЬХЭР

«Налмэсыр» Израиль щы

Телефонклэ къатыгъ: Израиль ит адыгэ къуаджэу Кфар-Камэ тилэпкэ культурэ ифестиваль щэкло. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо академическэ къэшъокло ансамблэу «Налмэсыр» лофтыабзэм хэлэжэ.

— Къуаджэм щымэфэкышху, — кытылуагъ тыгъуасэ «Налмэсыр» ихудожественнэ пащэу Хьоджэе Аслан. — Кфар-Камэрэ Рихъаниерэ яансамблэхэр, культурэм пыцагъэхэр фестивалым щызэлуклагъэх. Пчыхъэм концертэу къэттыштым зыфэтэгъэхъазыры. Бысымхэр дахуэ кытпэгъокыгъэх. Тилэпкэгъухэм адыгабзэклэ тадэгущылэн зэрэтлэкырэр тэрклэ гушлуагъо.

Кфар-Камэ щыпсэурэ Ацумыжэ Нал-щык кызырэтфиллопщыгъэу, «Налмэсыр» ипчыхъээзыхъэхэм яплыхэ зышло-

игъохэр бэ мэхху. Нэбгырэ мини 5 фэдиз пчыхъээзыхъэм щызэлуклэцт.

САХЫДЭКЪО Нурбий.

«Спайсыр» зыгъэфедэгъэ
студентитlу агъэунэфыгъ

Мы гүмэклыгъоу кызуцгъэм
Адыгэ Республикэри шыухъу-
магъэ хуыгъэм. Тхьамэфитулкэ
узэкIэлэбжьэмэ, МыекIопэ
кэлэ сымэджэщым хэбзухъу-
мэкIо кыулыкъум илофышIэхэм
хуальфыгъэ ныбжыкIэм ип-
сауныгъэ изытет дэуу кына-
гъэсыйгъэ. Нэужым зэрагъэунэфы-
гъэмкIэ, кIэлэр «спайсым» ешъ-
гъагъ. Ипсауныгъэ зэрарышхоу
рихыгъэм ыпкь кыкIыкIэ ар
сымэджэщым мэфэ заулэрэ
чIагъэлыгъэ.

Мы мафэхэм кӀэлэ ныб-
жыкӀэху илӕс 19 — 21-рӕ
зыныбжыхӕр лӕпылӕгу псын-
кӀэм Мыекӕопӕ кӕлӕ сымӕ-
джӕшым кӕынигӕсыгӕх.

— Япсауныгээ изытат тлү-ми хылыгагээ, — кытфелүатэ кээлэ сымэджэщым реани-мациемклэ иотделение ипа-щэ ипшээрылхэр зыгээцэ-клэрэ Игорь Гречишниковым. — Мафэм сыхьатыр 12-м адэжэ ахэр кынагагээсыгээх. Апэрэ лэпылэгүр ядгээго-тыгэ ыкли пчыхэм терапи-емклэ отделением ащэжбы-гээх.

Игорь Гречишниковым кы-
зэрэтфилогэмкӓ, «куритель-
ные смеси» зыфалорэм ешъогъэ
студентхэм кяхъулагъэри, зы-

Гъзет къэтштагъэми, теливизоры
хэдгъэнагъэми, тикъэралыгъо шыпсэурэ
ныбжьыклэхэм ащыщхэр «спайсым» пышагъэ
зэрэхухэрэр тэльэгъу. Мыщ цыфым иакъыл
зэщегъакъо, ышлэрэр ымышлэжьи ешы. Ар
синтетическэ наркотик зэфэшхьаф
зэхэткъуагъэхэм ахашыклы ыкхи ащ ыпкь
кыкыкыклэ зыгъэфедэхэрэр псынклэу есэх.

дэшылэхэри кягурылоштыгээп. Зэшьяугэхэр синтетическэ наркотикэу зэрэщитым кыхэкэлэу, агу тэрээу лоф ымышлэщтыгэмэ, дунаир ахьожьыным ищинагьо шылагь. Ньбжьыклэхэм

янасып кыыхыгъ, апкыынэ-лы-
нэкӀэ пытэхэу кыычӀэкӀыгъэхэти,
псаов «кыыӀэкӀэкӀыжыыгъэх».

зэрэчлэжыгыгээр тэрээп,
сыда плэмэ икю фэдизэу зэ-
темыцожыгыгэ пкынэ-лынэм
зэрар рахынкэ шынагю.

Мыш фэдэ хьугьэ-шагьэхэр
тишьолыр кьимыхуьхьанхэм
пае кьулыкьу зэфшэшьафхэм
ялофшэн нахь агьэльэшын фæе,
ау сыд фэдизэу ащ пылбьгьэ-
хэми. ньыбжыкьлэхэм ашлэрэр

Студентхэм ашлагээр зэрэмтэрээр зыдашлэжымэ эдгэшлэнэу гушылгэу тафэхун гухэл тилаг, ау ахэм язтет нахышул зэрэхёу сымэджэшым члэклыжыгыгээ. Хэт ышлэра, ахэм ашлагээр икёу фэдиэу кызагурэлэм ежэежыеру зыцагыэежыгяа, хёауым псгэуым агэшлэгшот кьэбарым tlékly ыгыэуклыгтагэха? А унчлэр джэуапынчэу кьэнээт. Сыдэу шитмы, врачхэм арамалюу сымэджэшым

зэрэмыгтэрээсйр ежъ-ежыырэу
кѳагурымылоу гумэклыгѳор дѳ-
гъээзыжыгѳэ хѳуштѳп. Зашѳо-
хѳэрѳм кѳаришлѳн ылѳэклыштѳм
емигушпысѳэхѳу, ар зѳрѳзѳхѳл-
пыр зѳрамыгѳашлѳу япсауныгѳэ
зѳрарышхѳо рахѳы зыхѳукѳл, ящѳ-
лѳныгѳи клѳако хѳушт. Ашѳагѳѳр
зѳрѳмыгѳтѳрѳзѳйр кѳагурыложы-
нышѳ, клѳѳгожыныхѳклѳи хѳушт,
ау уахѳтѳу зѳклѳ кѳызщѳежѳа-
гѳѳм нѳсыжышѳтѳп.

ГЪОНЭЖЬЫКЪО
Сэтэнай.

Юфтябзэу «ЛъэсрыкIу»

Ильэсэу клорэм пыкыгъэ
мэзибгъум кыклоц! Адыгеим
игьогухэм атыхухагъэу хьугъэ-
шлэгъэ 361-рэ агъэунэфыгъ.
Ахэм нэбгырэ 85-рэ ахэклодагъ,
403-мэ шьобжхэр хахыгъэх.

Хьугъэ-шлагъэхэм ащыщэу 43-р лъэсрыкloxэм ялажь. Ахэм нэбгырэ 15 ахэклодагъ, 32-мэ шьобжхэр атешагъэхэ хьугъэ.

«ly» ЛъэсрыкIохэм шапхъэ-хэр анахъэу сьдэушттэу аукъохэра? Нахьыбэрэм-кIэ ахэр кьэблэггэрэ транспортм емыжэхэу урамыр зыпачы, транспортэу цытым ыкIогу ошIэ-дэмышIэу кыкIокIых, урам зэпырыкIыпIэу гъэнэфагъэм нэмысхэу, ежхэр зыщыфаем ар шызэпачы. А хьугъэ-шлагъэхэр арых нахьыбэу цыфыбэ зыхэкIуадэрэр.

Гьогум тхьамыклагъо кыщы-
мышуным пае, цыфхэр ахэм ащы-
ухьумэгъэнхэм фэларышлэрэ лоф-
тхьабзэу «Льэсрыкы» зыфилорэр
мы мафэхэм республикэм щы-
кыуагъ. Ащ ильэхъан инспектор-
хэр цыфхэм адэгущылагъэх, гьог-
гур зэпыпчы зыхьуклэ анахъу узы-
фэсакъын фаехэм аналэ атыра-
рагъэдагъ. Сыхъат заулу лоф-
тхьабзэр зыкыуагъэм кыкылоццэ льэс-
рыкылохэм административнэ хэбзэ-
укъоныгъэ 12 зэрахъагъ. Зы во-
дитель льэсрыкор блимыгъэклэу
шапхъэхэр ыукъуагъ.

АР-м гоугурыкынар щынэгъончэнымкIэ икьэралыгъо инспекция лъэсрыкохэм шапхъэхэр амыукъонхэу, ежхэри зыфэсакъыжьынхэу, транспортыр зезыфэрэми шхъэкIафэ фаушынэу кьаджэ.

Юлия МАНЖУРИНА.
Гьогурькыныр чынэгъончъэным-
кIэ инспекцием игьогу-патруль
къулыкъу ибатальон шъхьаф иин-
спектор, полицием икапитан.

ПЕНСИХЭМКІЗ ФОНДЫМ КЪЕТЫ

Сомэ миллиони 8-м ехъу...

Пенсиер зыщызэрэугьoirэм къралыгьом илахь къралыгьом фэгъэхьыгъэ программэм хэлажъу Адыгеим исхэм ясчэтхэм пстэумкьи сомэ миллиони 8-рэ мин 396-рэ къралыгьом. Блэ-кыгъэ илъэсыр пштэмэ, зэкIэмкьи ар зэрэхъугъэр сомэ миллион 42-рэ мин 156-рэ. Ащ зыщъу сомэ миллион 41-рэ мин 265-м къралыгьом илахь мы илъэсэу тызыхэтэм къралыгьом.

Сыдыгбоки зэхэубытагэу кэлытэгэ взносхэм ана-
хы, кэралыгым кыхилхээрэр нах мак. Сыда помэ
сомэ мини 2-м нах макэу четым кызыггахэхээрэр бэу
кяхэкых. Ар цыфым исчет макло, ау кэралыгым илах
кыхилхээрэр, аущтэу законом кышидэлытаг. Ащ фэ-
дэу сомэ мин 12-м нахыбэ четым изыгэхыагэми кэ-
ралыгым кыфыхилхыащтыр сомэ мин 12-р ары нылэп.
Взносхэр зэхэубытагэу кызалытэхэклэ, лошланлэхэр
кээзытыгэхэм кятлупшыхэрэри кьадыхалытэх. Непэ ар
сомэ мин 601-м ехыу. Законом кызырэщидэлытагэм
тетэу, ащи кэралыгым илах кыхилхээрэр.

Пенсиер шыцыэрэуэгоирэм кьэраллыгьом илахь кьызы-
рэхильхьащтым фэгъэхьыгэм программалы Адыгеим щыпсэ-
урэ нэбгырэ 12385-рэ хэлажэ, ахэм ясчэтхэм кьарагъэ-
хьагъэр эклэмкIи сомэ миллиони 109-рэ мин 910-рэ мэхьу.

Ны мылькур

2014-рэ ильэсыр кызыихагэем кышчыублагэу ны мылыкүм пае эклэмкли сертификат 1659-рэ Пенсиехэмклэ фондүм и Күутамэу АР-м шылэм ытыгь. Лэныкьо ээфэшхьафхэмклэ мэзи 8-м кыкклоцл сертификатыр зыгьэфедагьэр нэбгырэ 2068-рэ мэхьу, ар пстэумкли сомэ миллион 791-м ехьу. Ащ инахьыбэр, сомэ миллион 415-р, псэүклэ амалхэр нахьышу ашынхэм пае чыфэу банкүм кылаыхьэгэхэм апэлүагьэхьагь, псэүплэ кьащэфэуым пае агьэфедагьэр сомэ мин 374-рэ, сомэ миллион 18-р гьээныгьэм елхыгьэ юфхэм апэлүагьэхьагь.

Ны мылкур нѣп сомѣ мин 429-м еху. 2007-рѣ иль-
сым ищылѣ мазѣ и 1-м кыщублагѣу ятлонѣрѣ, ящѣнѣрѣ
е нахыбѣ сабый кызырѣхъухъѣгѣ унагѣохѣр арых ар
зѣратѣхѣрѣр.

«Дэрмэным»
илофшлэхэм алулагъэх

УФ-м Пенсиехэмклэ ифонд иотделэу Адыгкьалэ шылэм испециалистхэм ООО-у «Дэрмэн» зыфилорэм илофышлэхэм джырэблагъэ зэлуклэгъу адашлыгъ. Пстэумэ апэу ахэр 2015-рэ илъэсым кышыублагъэу пенсиехэм ягъэнэфэнклэ формулаклэу кӀуачлэ зилэ хьурэм кыдылытэхэрэм игъэкӀотыгъэу къатегушылагъэх. Джащ фэдэу 1967-рэ илъэсым ыкӀи ащ нэужым къэхьугъэхэм пенсиехэмклэ фитыныгъэу ялэхэм ашагъэгъозагъэх, пенсиехэр зыщызэрэугъоихэрэм игъэпсын кызытырагъэуцонэу УФ-м и Правительствоу унашъэ зеришлыгъэми тегушылагъэх.

Нэужым «Дэрмэным» илофышлэхэм яупчлэхэм джэуап-хэр кьаратыжыгьэх.

Дзэ кьулыкьум дащыщтых

Мыекьопэ гарнизоным идзэ прокуратурэ
кызэритыгэмклэ, Урысые Федерацием ицыфхэр
бжыхэ дзэ кьулыкьум дащыттых.

Хэбзэгзүцүггэу шылам кыдылпытэхэрэр агурыгэлөгөнхэм, хабээр зүюкхэрэр игьом кыхэгэшыгэнхэм апае Мыекпоэ гарнизоным идээ прокуратурэ учлэжэбгэу гүпчэ шызэхачаг. Дээ кзулыккум ашэцтхэм япхыгэ лофыгохэмкэ үгчлэ зэфшыхафхэм яджэуапхэр мыщ шаратыштых. Мафэ кьэс сыхатыр 9-м кышцегэжыбагэу пчыхэм сыхатыр 6-м нэс а гүпчэм зыфэжыугээн шэульэкшцт.

Мыекыӧп гарнизоным идзэ
прокуратурэ зыдэщылэр: Адыгэ
Республикэр, къ. Мыекыуапэ,
ур. Краснооктябрьскэр, 14,
офицерхэм унэ Унэ шагумклэ
укыччэхвашт. «Линие пльы-
рым» телефон: 57-06-87-рэ,

гъэпсэфыгъо ыкӀи мэфэкӀ ма-
фэхэм телефонэу 52-16-51-мкӀэ
дежурнэм шъукъеджэн шъульэ-
кӀышт.

Урысыем инэмык! шьольыр-хэм кьулыкьур ащызыхьышты-гъэху ык!и ушъхагъу эфэшъ-хьафхэм кьахэклэу мыпчлэжъ-ху кьулыкьухьыплэр кьэзыб-гынагъэхэм тапклэ дзэ кьу-лыкьур зэрэлягъэк!отэштэм ык!и хабзэм тетэу а!офхэмклэ унашъохэр зраштэштхэм яп-хьыгъу Мыекьопэ гарнизоным идзэ прокуратурэ зыфагъэзэнэу игъо афэтэлъэгъу.

**Мыекъопэ гарнизоным
идзэ прокурорэу,
юстициемкӀэ советник
шӕхӕу Б.Г. ОГАНЕСЯН.**

Шогъабэ зыпыль хэтэрык!

Адыгэ къэбым и Мафэу кыуагъэм кыратхыкыгъ

Мыщ фэдэ къэбар адыгэ-хэм тхэлъ.

Литур хьаклапэ кыкыжы-хэзэ, зэуклагъэх. Зыр ады-рэм еупчыгъ:

— Сид, Джумар, кыуагъэ-шыхгъэр? Бысымым укыгъэ-тхыагъа?

— Сыкыгъэтхыгъэ кыдыя?! Къэбыр жьуагъэу, къэбыр жьа-гъэу, къэбыр къэбытурэу кы-сигъэшыхгъ, — зэриуагъэр кы-хэщэу кыыриложыгъ лым.

— Оры адэ, Шалихъ, о сыда кыуагъэтхыгъэр? — кыкылаупчлагъ ятлонэрэ лыри.

— Сэри мэлыж цыкы горэ кысфакли, сыкыахыагъ, — мэкъэ дэгуклэ джэуапыр кы-тыжыгъ адрэм.

***

Илээс заулэ хьугъэу бжы-хьэм, лэжыгъэхэр зэккэ зы-луахыжыыхэккэ, тиреспубликэ къэбым и Мафэ шыагъэу-нэфыкы. Чыплэ дах цыфхэр кызышызэхыхьэхэрэр — зы-гъэпсэфыллэу Рыфабгъу ары. Бэмышлэу джыри шыагъэм тэри тыклогъагъ. Мафэр дахэу, ты-гъэпс ошлэу, жьыбгъи цымылэу, бжыхьэ уашьор лъагагъэ ыккы къэбзагъэ.

Гупшысэм хэтэу, сянежъ ыдэж чэщым сыкыэтынэу сы-загъэкложыккэ, къэбыпсыр изэу ланэм кытыригъэуцоштыгъэ кыошыныр «сэлъэгъу». Ккэм-гуехэм къэбыпсым «къэбцы-пси» рало.

«Къэбыр лэзэгъу», — ылозэ, нэнэжъ къэбыпсыр тигъэшхы-штыгъ. Ккымэфэ пчыхьэ кы-хьэхэм ащ уешхэкырэп. Пла-стер ащ игъусэжымэ, нахы-шлуж. Къэбыпсыр зэрэпшы-штыри кысигъэлъэгъуагъ, шы-гъошлэу. Къэб гъэжогъэ зыжы-гъэр фэбаплэм бгъэуцуныш, хэ-фэгъаккэ кыккыгъэфккэ цыб-гъэтышт. Нэужым шьоуцыгъэрэ цыбжыкы пльыж стырырэ хэл-пхьанхэш, чыплэм хэбгъэу-цошт. Къэмыпшлэпшлэным пае къэбыпсыр чыплэагъэм хэты-нэу цыт.

Къэбыр икыоу цыфхэм зэ-рамышлэжырэ дэгъоп. Ащ зи-шлуагъэ къэкlorэ пкыгъуабэ хэлъ, ау кызыгъэкыхэрэр

зырыз дэдэ хьугъэх. Натрыф члэгъхэм ашыбагъоштыгъэ къэб такъохэри, ежъ натрыф лъа-гъэхэу шьхытлэу-цы кызыгуаккэ-штыгъэхэри джы унэгъо ха-тэхэм адэлъэгъогуаех...

шъхьэм кыуагъэхэри шаплэм рагъэблагъэх. ланэхэм къэб гъэ-жыагъэхэр, къэб зыдэлъ хьа-лыжыохэр (пирогхэр), къэбыккэ гъэгъугъэхэр атетых. Шыпсым фэдэу шыгъэу, къэб ккочлым

ккочкыхэри реклокых. Жюрим хэтхэм анахь дахэу зэлухыгъэ бжыхьэ ланэр, анахь дахэу гъэ-ккэрэккэгъэ къэбыр, анахь иныр, анахь онтэгъур кыыхахых. Ккэ-лэцкыкыхэу зэнэккочкыу хэлэ-жыагъэхэм къэбхэр къэбкыулам пысхэу сурэтхэр кыашыгъэх, медальхэр кыалэжыгъэх. Кы-лэу Мыекыуапэ кырашыгъэ къэбыр нахь гъэккэрэклагъэу, Джэджэ районым кырашыгъэр анахь инэу, Теуцожь районым кышагъэккыгъэр анахь дахэу алытагъэх.

Кошхьэлэ районым шыщ-хэм кыашыгъэ ланэр пстэумэ

хэр ащ кылуатэ. Нэужым, пэ-сэрэ адыгъэхэм зэрашыштыгъэу, чыгъутхьэхэу Лъэлъш, Тхыагъэ-лыдж, Мэзытхьэ, Псыхьогъуашэ, нэмыккыми яшхын лыхьхэр чы-гаехэм ачлэгъ кызыэрэчлагъа-нэщтыгъэхэр цыфхэм кыаре-гъэлъэгъу.

Апэ лыхы 8 агъэхьазыры. Тхыаркыоф ланэхэм (тхыар-кыожь тхыапэхэм) кыужыпс стэчаным хьалыгъу тыккыр игъусэу атыралъхьэ (ижыккэ бахьсым тырагъэуцоштыгъэр). Тхыэлъэур Аслъан кыело, кы-гъэуцокыгъэ цыфхэм ащ ды-рагъаштэу «Амин» ало.

Хати, губгъуи лэжыгъэхэр зышауагъоижьхэккэ ары адыгэ-хэм тхыэлъэур зашыштыгъэр. Тхыэхэм яшхын лыхьхэр чыгъ члэгъым кычланэхэти, кыылу-жыштыгъэх, хэти анэсын фи-тыгъэп. Ахэр хьацкэ-плацкэхэм ашхыжыштыгъэх, цыфхэм мы-хьамелэу агъэтылыгъэр тхы-хэм аштагъэу алоштыгъ.

Къэбэу мэфэккы кырашэ-лэгъэ пстэумэ адыгэ къэбыр кыахэщы. Ар итеплэккэ фы-жышлэу, зэпэхьурэе дах. Адыгэ къэбым наукэм илофышлэхэр зэрэджэхэрэр «столовая» е «зимняя».

Адыгэ къэбыр къэбгъэккы-ккэ лэзэгъу. Онтэгъуцэ хьугъэ цыфхэр зыпкы регъэу-цожьых. Витаминхэу Е, С, Д, F, PP, B-р хэлъых. Ккечаткэр, кальцир, гъучыр, шьоушыгъур, магнир, калир зытетым тет-хэу кыбэккых. Гум, жъэжы-ем ишлуагъэ арегъэккы. Къэ-быпс ккэфыгъаккэм пкышъо-лыр узхэм апэуцужыныу ре-гъасэ, кышъор пытэ ешлы.

Щаплэхэм, бэдзэрхэм адыгэ къэбыр ащашэу шьурихыплэ-мэ, шьублэмыккэ. Ар зэрэлэзэ-гъур шьор-шьорэу шьууплэккы.

Мыщ фэдэ мэфэккы лъэпкы шхынхэм — адыгэ кыуаем, хьа-лыжыом, кыужым, щайм, къэ-бым афэгъэхыгъэу зэхашэхэ-рэм — ныбжыккэхэр нахы-бэу кырашлэхэмэ нахы-шлэу. Ахэр ары тишхынхэри, тикультури, зеклон лоххэри зы-шлэнхэ фаехэр, лызыгъэккэ-тэштхэр.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

Къэбыр цыфым илээс мини 5-ккэ узэккэлэбэж-мэ ыгъэфедэнэу ригъэжыгъагъ. Апэу ар зышхы-штыгъэхэр индейцэхэр ары. Урысыемрэ Украинэм-рэ я 16-рэ ллэшлэгъум кышхыгъэжыагъэу ашагъэ-федэ. Къэбым цыфым ипсауныгъэ зыпкы игъэты-гъэнымккэ ыккы гъэпытэгъэнымккэ лэзшэу ишлу-гъэ ккэкло. Къэб лъэпкы зэфэшъафэу цылэр 200-м ехьугъ. Адыгэ къэбыри ахэм зэу ащыш.

Къэбым фэбэр, нэфыр ыккы псыр зэриклэсэхэм кыыхэккэу, Адыгеим ичлоупс зыфэдэм дыригъа-штэзэ, дэгъоу кышхыккы. Ежъ къэбыри, ыккэхэри цыфым егъэфедэх, тапэккэ къэб кышъори хьа-кыу-шыккыу ычлопккэ агъэфедэштыгъ. Купкыр ашхы, къэбыккэхэм дагъэ ахашыккы, ауцэлух. Къэбым нэмыккэ амышхэу (тхыамафэм — зы мафэ) цыфхэм апкышъол зырагъэгъэпсэфы, бзыль-фыгъэхэм анэгъухэр зэмылэнхэм фэшл ккэнккэ кургъэрэ шьоурэ къэб жьуагъэм хагъэккыхьэхш, анэгъу такыккы 15 тырагъэлъы.

Тыкысыгъ. Мыжыохшо цаккэ-хэу псым ыгъэчаныгъэхэм зы-риутэккыжэу псыхьор адэчы. Ащ ышъхьагъ шьыпккэ лъэ-мыджым утетэу зыщыпплы-хьаныр тхыагъо, ау мэзыри кыюжэ. Тыдэккы кыушъхьэ-хэм укыаухьурэи. Чыгъырбэ шьуантлэхэу гъэ реным чы-плэагъэ кызытыштыгъэхэм шьо гъожьэу бжыхьэм афигъэхьа-зырыгъэр бэ. Зышъо зэзыхьо-ккыгъэ чыгъхэри чыплэ-чы-плэу мэзым кыыхэллых.

Лъэмыджым узэрэтеклэу мээ гъэхьунэ мыным шыплэгъу-рэр нэмыккэ дунай. Кыушъхьэхэм уахэхьэ. Къэбым имэфэккэ хэлэжыэнхэу цыфхэр къэзэрэ-угъоих. Къэбхэр гъожыхэу, уцышъохэу, цыккыхэу ыккы ины-хэу, хьураехэу ыккы зэпышы-гъэхэу олэгъуэх. Ахэм ахэшлы-ккыгъэ шхынхэри бзыльфыгъэ-хэм зэрахьэх.

Къэбым и Мафэ хэлэжыэнхэу район зэфэшъафхэм кыары-ккыгъэхэри, зыгъэпсэфаккэ кы-

пхьэшъхьэ-мышъхьэхэр илэхэу гъэжыагъэу ланэхэм шхынхэр кыатырагъэуцох.

Цыф зэуккэр археологэу Тэу Аслъан кызылэуехы. Къэбым фэгъэхыгъэ къэбархэр кыло-тэнхэм ыпэу ижыккэ, нартхэр псэхэу зэхьум, жьы хьухэрэр къэбым рагъэтысхьажыхэти, зэрэпашлэщтыгъэхэр агу кы-гъэккыжы.

Мэфэккы фэгъэхыгъэ кы-гъэлэгъонхэр рагъажьэх, ахэм кыашьуи, орэди ахэтых. Зэнэ-

кыахэщы. «Бжыхьэгуашэр» бы-сымгуашэу ащ ккэрыт. Къэб лъэпкы зэфэшъафхэр ланэм телых, зэрыджэ зэрыблэхэм кыагъэдахэх. Отрэщ Светэ кыуаем хэшлыкыгъэ шхынхэ-ри кышагъэх, сакэ зыщыгъ пшъэшъэжыыхэу игъусэхэр кыгъэшъуагъэх, ежыми орэд кылуагъ.

Ятлонэрэу Тэу Аслъан гуш-лэр раты. Тхыэлъэлуплэ гъэхь-нэм цыфхэр кышызэрэуагъо-хэти, Тхыэм зэрэлэуштыгъэ-

Еджаплэм и тарихъ щыщ

Къуаджэу Суворово–Щэрджэсым дэсхэр чыплэклэм кызыттысыжхэм зэшлуахын фаеу апашхъэ лофыгуабэ кыуцуагъ. Ахэм анахъ шхъалэм ащыщыгъ еджаплэм илоф. Къуаджэу чыплэклэм кызыттысыжхыгъэм илъэситлу тешлагъэми, еджаплэ дэтэп, еджэгъу ныбжым ит клэлэцлыкхэм япчъагъэ екъуми. Нэмык чыплэ агъаклохэзэ клэлэхэр рагъэджэнэу амал ялэп.

А зепстэури кыдалыты, хэкыплэу щылэхэм къоджэдэсхэр яусагъэх, къуаджэм еджаплэ кызыттысыжхынымыклэ лэпылэгъу къафэхъунхэу ыпшэкклэ щылэ пашэхэм ялэу афагъэзэгъагъ. Ищыкклэгъэ тхылхэр ыгъэхъазырынхэу ыкли а лофым изэшлохын ыуж итынэу Меркицкэ Ибрахимэ къоджэ зэлу-клэм пшъэрыль фишлыгъагъ. Ибрахимэ а лофыр зэригъэ-

цэклэщтым къоджэдэсхэм яцыхъэ тельгыгъ.

Ибрахимэ Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъ, Чыгу Залэм щызуагъ. Новороссийскэ шхъафит зышлыжыгъэхэм ахэтыгъ, пчъагъэрэ улагъэхэр кытыра-щагъэх. Зэо ужым чыплэбэмэ лоф ащишлагъ, хэгъэгу зыпкъ игъэуцожыгъэным илахышлу хышлыхъагъ. Ащ фэдэ цыфым зыфагъэзагъэр зэригъэцэклэ-

щтым уехъырэхъышэжынынэу щытыгъэп.

Ибрахимэ лофым игъэцэклэн елбэтэу фежъагъ, ищыкклэгъэ тхылхэр ыгъэхъазыри хэку комитетым клуагъэ. Ащ культурэмклэ илэшхъэтэтэу П. Мызэгъымрэ хэку исполкомым исекретарэу Ю. Лэшы-нэмрэ защылуигъэклагъ. Нэбгы-ритлүми Ибрахимэ кыдыра-гъэштагъ, «еджаплэ шъуилэшт», кырауагъ. Мы лофым изэшлохын хэлэжъагъэх большевик анахыжхэм ащыщхэу Къоджэшъэо Лыу, Къокыплэм щыпсэурэ лэжъаглохэм яуниверситетэу Москва дэтыр къэзылухыгъэ Хъуажэ Ибра-химэ, комсомолым ирайком исекретарэу Жемадыкыо Хъу-сенэ.

Джащ тетэу 1926-рэ илъэсым

ибжыхъэ Нэтыхъое ублэллэ еджаплэм ипчъэхэр еджэкло цыкхуэхэм къафызэллухыгъэх. Клэлэгъэджитлу а лъэхъаным еджаплэм лоф щызышлэщтыгъэр: Юлия Станиславэрэ Лъэ-цэрыкыо Хъамидэрэ. Нахыжхэм кызыралотэжырэмклэ, Юлие Краснодар щыщыгъ, клэлэгъэджэ техникумыр кыу-хыгъагъ. Адыгэ чылэм клэлэгъэджэу агъэклонэу ащ зы-ралом, зи ылуагъэп. Къоджэ-дэсхэм, анахъэу клэлэцлыкху-хэм, псынклэу агурылуагъ. Пшъэ-шъэ нэутхэу, гушлүбзыоу щы-тыгъ. Клэлэцлыкхуэхэм урысы-бзэр ягъэшлэгъэным ыклуагъэ кызырихъэу лоф дишлагъ.

Лъэцэрыкыо Хъамидэ Псэ-тыку щыщыгъ, Нэтыхъое еджа-плэм еджаглохэр адыгабзэмклэ щыригъэджэщтыгъэх, хъсап урокхэри аригъэхъыщтыгъэх. Усэхэр ытхыщтыгъэх, ау зыми ригъэлъэгъуштыгъэхэп. Арапыбз зэрэтхэщтыгъэр. Тетрадэ тхы-

гъэу кыкклэныгъэхэм адэтыгъэх мафэ къэс ыльэгъугъэу, ышлагъэу ытхыгъэхэр, уахътэмклэ зэрэзэкклэпыкхуэхэрэм ехы-лагъэу хъугъэ-шлагъэхэр, фоль-клор текстхэр, этнографии тхы-гоф клэлэхэр. Нэмыккыу кэплон хъумэ, нэтыхъуаеми янасып кыхыи, зисэнэхъат шлу дэдэ зыльэгъурэ ыкли зипредмет куоу зышлэрэ клэлэгъэджэ-хэм еджаплэм лоф шашлэнэу хъугъэ. Илъэс зэблэкхэм мыщ лоф шашлагъ Меркицкэ Рэщы-дэ, Лыбызу Фене, Тыко Зи-наидэ, Гунай Мелэчхъан, Шэ-хэллэ Мэлайчэт, Блэнэгъэпцлэ Андзаур, Хъатх Рэмэзанэ, Ацу-мыж Муслымэт, Хъут Зэг-рэт, Хъахъурэтэ Цуцэ, Ацу-мыж Хысэ, Хъахъурэтэ Ра-зыет, Ацумыж Мулиэт, Лы-хэсэ Светланэ, Барцо Фати-мэ, нэмыкхэми. Ахэр непи шлуклэ агу къэкхыжых.

ХЪУШТ Щэбан.

ПЕНСИЕХЭМКІЭ ФОНДЫМ

Сабый ыгъыплэхэр шыгъэнхэ фае

Адыгэ Республикэм 2015-рэ илъэсымклэ ыкли план палъэу 2016 — 2017-рэ илъэсхэмклэ иреспубликэ бюджет ипроект ехыылэгъэ общественнэ едэлунхэу джырэблагъэ шылагъэхэм Пенсиехэмклэ фондм и Къутамэ ипашэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу Къулэ Аскэрбий ахэ-лэжъагъ ыкли ащ кышыгушылэзэ республикэ бюджетым ипроект ехыылэгъэ еплъыклэу зыдылыгъэхэм къащы-цугъ. Анахъэу аналэ зытыраригъэдзагъэр сабый ыгъы-плэхэр гъэпсыгъэнхэм нахыбэу мылкъу пэлугъэ-хъэгъэныр республикэ бюджетым кышыдэлъытэгъэ-ныр ары.

Ащ кылуагъ непи чы-плэ хэбзэ къулыкхуэхэм а лъэныкъом яшъыпкъэу аналэ зэрэтырагъэтырэр, сабый ыгъыплэхэр зэра-гъэпсыхэрэр, ау ахэм япчъагъэ джырэклэ икы-рэр, республикэм ищыкла-гъэм лъыкхыэрэр. Ас-кэрбий зэрэхигъэунэфы-кыгъэмклэ, нэпэ ар анахъ зизэшлохыгъо дэдэу щыт лофыгъохэм ащыщ, сабый

ыгъыплэхэр зэрымкыу-хэрэр демографии лофы-гъохэр республикэм щы-гъэтэрэзыгъэнхэм пэры-оху фэхъухэрэм зыклэ ащыщ. Ащ имызакъоу, ясабый зыщалагышты чыплэхэр зэрымкыу-хэрэм кыхэкклэу, ныхэр лоф амышлэу унэм исынхэ фаеу мэхъу, ящылэклэ амалхэм къаклэчы ыкли аныбжъ кызысклэ пен-

сиеу къаратыштыр нахъ маклэ мэхъу.

Сабый ыгъыплэхэр нахыбэу гъэпсыгъэнхэр зэрадыхэтэу, публич-нэ едэлунхэм ахэлэ-жъагъэхэм къахыгъэ предложениехэр, игъо альэгъугъэхэр республи-кэ бюджетым ипроект агъэтэрэзы зыхъуклэ кыдалытэщтэу агъэн-фагъ.

И 15-м нахъ класэ мыхъоу

Пенсиехэмклэ фондм и Къутамэу Адыгэ Республикэм щы-лэм цыфхэм лофшлэн язытыхэрэм агу къэгъэкхыжы шлоклэ зымылэ пенсие ыкли медицина страхованиехэмклэ страховой тынхэу лоныгъо мазэм телъы-тагъэхэр тызыхэт илъэсым ичъэпыогъу и 15-м нахъ класэ мыхъоу къатынхэ зэрэфаер. Мыщ дэжым страховой тын-хэу къалытагъэхэр ыкли иплэ-лэм ехъуллэу амытыгъэхэр чыфэу къатенагъэхэкклэ алъытэ ыкли арагъэпщыныжых.

Шлоклэ зымылэ пенсие страхованиемклэ тынхэм ятариф процент 22-рэ, шлоклэ зымылэ медицина страхованиемклэ тынхэм ятариф проценти 5,1-рэ мэхъу. Мыщ дэжым лофышлэ пэпчэ страховой тынхэр зытэхъохэр базэу илэр, нэмы-клэу кэплон хъумэ, илъэсым телъы-тэгъэ лэжъэпклэ анахъ иныр сомэ мин 624-рэ мэхъу. А сомэ пчъагъэм шлоклэ-гъэмклэ страховой тыным тариф шлоклэ зымылэ пенсие страхованиемклэ про-центи 10 мэхъу.

Шлоклэ зымылэ пенсие страхованиемклэ страховой тынхэр страховоимрэ мылкъу зыщызэлугъагъагъэрэмрэ 2014-рэ илъэ-сым ыпэкклэ зэрэщытыгъэм фэдэу тлоу амыгошхэу, зы документклэ зэхэу-бы-тагъэу атых.

Шъугу къэтэгъэкхыжы, страховой тынхэр блэкыгъэ мазэм кыкклэпыкхуэрэ мазэм ия 15-рэ мафэ нахъ класэ мыхъоу тыгъэнхэ фаеу хэбзэгъэуцугъэм зэригъэнафэрэр. А палъэм иаужырэ мафэ лоф замышлэрэ мэфэклэ мафэм тефагъэмэ, палъэм иаужырэ мафэклэ алъытэ мэфэклэ мафэм кыкклэпыкхуэрэ лофшлэгъу мэфэ анахъ блогъэр.

Страховой тынхэр тыгъэнхэм фэшл ищыкклэгъэ документхэм шъуашэу ялэр, ахэм къэбархэр зэрарыптхэщтхэ шы-клэр, методическэ рекомендациехэр, бюджет классификациехэм якодхэр, от-четхэр зэрэтыхэрэ бланкхэм теплъэу ялэхэр ыкли нэмык къэбархэу ящыкла-гъэхэр Пенсиехэмклэ фондм исайтэу www.pfr.ru ибгъотэщтых, джащ фэдэу Урысыем Пенсиехэмклэ ифонд ичыллэ кыулыкхуэрэ страховатэ ашыгъэр зы-щатхыгъэм ебгъотыллэщтых.

Пенсиехэмклэ фондм и Къутамэу Адыгэ Республикэм щылэм ипресс-къулыкхэ

Илофшлэн гуахъо хегъуатэ

Хъахъурэтэ Светланэ Северскэм дэт куль-турнэ-просветительскэ училищым заочнэу щеджэзэ, ныбжыклэ дэдэу Афыпсыпэ клу-бэу дэтым лоф шишлэнэу ригъэжъэгъагъ. А лъэхъаным уздагъаглохэм лоф щыпшлэнэу щытыгъ. Пэнэжыкыуае, Пщыкхуыаблэ, Нэтыхъуае адэт клубмэ пшъэшъэжыые ныб-жыклэм лоф ащишлэу кыхэкхыгъ.

1972-рэ илъэсым ищылэныгъэ зэхъоклыныгъэхэр кыхэхъу-хъагъэх. Хъахъуратэм нысэ афэхъу ыкли ащ кышгъэгъ-жъагъэу къуаджэу Нэтыхъуае дэт клубым лоф шишлэнэу ре-гъагъэ. Апэрэ мафэм кышы-ублагъэу илофшлэн шлу ыльэ-гъоу, пчыхъэзэхъахъэхэр, пьесэ цыкхуэхэр, сценкэхэр, къэшъо-клэ зэфэшхъафхэр ыгъэхъа-зырхэу еублэ. Къуаджэм дэс клэлэцлыкхуэр игъусэхэу лоф-тхъэбзэ зэфэшхъафхэр къа-гъэлыагъоштыгъэх. Ахэр гъэ-шлэгъонхэу, сэмэркъэу шыклэм тетхэу, угу къалэтэу сиди-

гъоклы ыгъэпсыщтыгъэх. Джащ фэдэу шлоф лофхэр кызежъэ-хэкклэ, клэлэцлыкхуэр ыуж итхэу лэжъагломэ языгъэпсэфыгъо уахътэ тефэу шлофым клошты-гъэх. Лэжъаглохэр пшыгъэхэми ащыгъупшэу ыгъэчэфыщтыгъэх.

Клубым къэкклэлэрэ пстэу-ми зыщагъэпсэфын алъэклэныу теннис, доминоуи, шашки, шах-мати члэлъых, оредхэри щэ-жынынхы.

Хъахъурэтэ Светланэ ыгу етыгъэу клубым лоф щешлэми, сидигъоклы ыгуклэ зыдылыгъыгъ къуаджэм тхылъеджаплэ илэ-нэу, музей дэтынэу. Библио-

текарэу еджэжи, 1991-рэ илъэ-сым совхозыр зызэхэтэкъум, конторэр зычлэтыгъэ унэу фельдшерскэ пунктым кыпы-тыр кызыэлугаригъэхыгъ. Апэрэ мафэм кышгъэгъэжъагъэу ар цыф клуанлэ хъугъэ, клэлэджа-глохэри, студентхэри, тхылхэр зикласэу ащ екклэлэрэ пстэуми ящыклагъэр члагъуа-тэу хъугъэ.

Зыклэхъопсыщтыгъэ музеими игъэпсын бзылфыгъэм кы-дэхъугъ. Фельдшерскэ пункт чылэм кызыдашыхъэм, ар зы-члэтыгъэ унэр ыгъэфедэнэу кы-ратыгъ. Къоджэ цыкхуэм ихы-шъэ, ижыклэ ялэгъэ лэмэ-псымэ-хэр, хъакху-шыкхуэхэр ащ члэ-тых, ахэм къэбар гъэшлэгъонэу апылхэр кышчылуатэхэу гъэ-псыгъэ.

Тиклэлэцлыкху кытклэхъухъэ-рэмэ чылэр мыщ къэкхыжы-нэу зыфэхъугъэр ашлэным лъэ-шэу ыуж ит Светланэ. Джащ фэдэу поэтэу Меркицкэ Рэ-

щыдэ итворчествэ щыщэу бэ ыгъэуцугъэр. Мары мы мафэ-хэм нэмыцмэ Рэщыдэ илъэс 30 нахъ ымыныбжъэу янэ ыпа-шхъэ зэрэраулыкхыагъэм, Хъа-хъурэтэ Симэ концлагерым зэрэдэсыгъэм, ащ кынэу, хъа-забэу зэпчыгъэм яхыылэгъэ сценкэхэр кызыдагъэлъэгъогъэ, усэхэр, оредхэр кызыдалогъэ лофтхъабзэ зэхыщагъ. Светланэ ахэм къарыкхуагъэр дэгъоу кырилотыкхыгъ. Хъаклэу кы-ригъэблэгъагъэхэми Меркицкэ Рэщыдэрэ Хъахъурэтэ Симэ-рэ апае бэ къалотагъэр.

Чылэм щыщэу псаоу заом кыхэкхыжыгъэхэм ыкли ащ хэклодагъэхэм гъэхъагъэу ялэ-хэр кызылотыкхыгъэ стэндхэри бзылфыгъэм ышлыгъэх. Нэ-тыхъуае зыттысыгъэр мыгъэ илъэс 90-рэ зэрэхъурэм фэ-гъэхыгъэ лофтхъабзэ гъэшлэ-гъонхэр егъэхъазырых.

Светланэ илофшлэн гуахъо хегъуатэ, гъэхъэгъэшлэхэри илэх. Нэмыц теаглохэр тыхэгъ-гу зырафыгъэхэр илъэс 60 зэ-рэхъугъэм пае зэнэкхыкхуэу

щылагъэм хэлажыи я 2-рэ чы-плэр кышхыжыгъ. Джащ фэ-дэу 2011-рэ илъэсым «Анахъ-къоджэ библиотекары дэгъу» зыфилорэ зэнэкхыкхуэу текло-ныгъэ кышыфагъэшъошагъ.

Светланэ илофшлэн уасэ кыфашы, щытху тхылхэр, шлухъафтынхэр бэу илэх, лоф-шлэным иветеран. Ащ унэгъо дахэ ил. Ишхъэгъусэу Андзаур-рэ ежыррэ сабыищ зэда-плугъ, къорэльф-пхъорэльфитф ил. Сыд фэдэ лоф Светланэ кырихыжыагъэми лэпылэгъоу илэгъэ ишхъэгъусэ бэмышлэу идунай ыхъожыгъ. Кынэу къе-клугъэм ышхъэ римыгъэуфэу, псауныгъэ пытэ илэу икклатэмэ адатхъэу бэрэ щылэнэу сы-фэлъаго.

Къуаджэм клэзыгъэ имылэу, хышъэу пылпыр зыгъоижы-гъэ бзылфыгъэм лъэшэу ты-фэраз. Илофшлэнэу ышлэрэм мэхъанэшхо этэты, тарихым иугоин тапэкхи хигъэхъонэу тыщэгугъы.

ГУНЭЕ Сафьет.

Нэтыхъуай.

Алэ зэкледзагыэу зэдэлажыэх

Гуманитар ушэтынхэм апыл Адыгэ республикэ институтэу Клерэщэ Тембот ыцлэ зыхырэ 1929-рэ ильэсым чэпыогум и 29-м зэхашэгыаг.

1922-рэ ильэсым Адыгэ автоном хэкур шылэ зэхур ары нылэп Адыгеим наукэм хэхьоныгэ шышынымклэ кэралыгэо лэпы-лэгыу зигьотыгэр. Хэкур зызэхашэм научнэ учреждением гэсэнэгэмклэ амалэу илэхэм ахэплэгыагэх. Мы лэныкьомклэ ухьазы-рын лофшлэнышхо зэшлуахыг. 1929-рэ ильэсым чэпыогум хэкум игьэцэклекло комитет ипрезидиум изэхэсыгьоу шылагэм шлэныгэ-ушэтэкло институтым фэгэхьы-гэе положениер щаухэсыгьаг. Институтым ипрезидиум мы кыкылэныкьохэрэр хэты-гэх: директорэу И. Хь. Борэныр, шлэны-гэлэжь секретарэу Д. лэшхьэмафэр, сек-торым ипашэу Т. Клерашэр. Джа лэхьаныр ары официалнэу джырэ институтым иубла-плэ кызыщегьэрэр.

Шлэныгэ-ушэтэкло институтым гьогу кыкылгьэм заулэрэ ыцлэ шызэблахыг. Апэдэдэ краеве-дениемклэ шлэныгэ-ушэтэкло институтэу ар шытыг. 1934-рэ ильэсым кызыщегьэжыгьагьоу куль-турэ гэпсынымклэ шлэныгэ-ушэтэкло институтклэ еджагьэх, заом ыуж зыпкь зырагьэуцэ-жыым, экономикэмклэ, бзэмклэ, литературэмклэ ыкли тарихьым-клэ Адыгэ шлэныгэ-ушэтэкло ин-ститут хьугьэ.

1992-рэ ильэсым кызыщегьэ-жыгьагьоу гуманитар ушэтынхэмклэ Адыгэ республикэ институтклэ макло. 2002-рэ ильэсым Клерэщэ Тембот кызыхьыгьэр ильэси 100

зэрэхьурэм ехьулэу ащ ыцлэ фаусыг. Апэрэ директорэу мы институтым илэгэ И. Хь. Борэ-ным ишлэжь пхэмбгьоу институ-тым ыгупэ ралылыг.

Ильэсипшл пчэагьэхэм кьаклоцл институтым пшэрыл шхьалэу илэр адыгэ лэпкьым итарихь, ыбзэ, илитературэ, ижэрыло твор-чествэ ыкли иэкономикэ язэ-гьэшлэн ары. Хьарзынэщым ифонд хэлъ документхэм, на-учнэ зэхэф тхыльхэм яшлуагьэ кьэкло а институтым итарихь-рэ илофшлэклэрэ нэлуасэ афэ-хьунхэмклэ. Гуманитар ушэтын-хэмклэ Адыгэ республикэ ин-ститутэу Клерэщэ Тембот ыцлэ

зыхьырэ идиаторэу Бырсыр Батырбый кыгьэхьазырыгьэ игьэклогыгэ тарихь тхыгьэр фондым хэлъ. Ильэсипшл пчэа-гьэхэм кьаклоцл организацием лофэу ышлагьэр игьэклогыгьэу ащ кызыщегьэжыгьагьоу, институтым шлэныгэ-ушэтэкло лугьэхэм ыкли лугьэм а ильэсхэм лофшлагьэу кыыхауыгьэхэр зэклэ кызыщеп-чых.

1975-рэ ильэсым Адыгэ хэку кэралыгьо хьарзынэщым идо-кументхэм адэлэжьэрэ купым институтым идокументальнэ фонд лофышхо дишлагь. Кэралы-гьо мэхьанэ зилэ доку-менти 125-рэ (1945 — 1973-рэ ильэсхэр кызылэуабытхэу) кьа-хыгь. Непэ институтым идокументальнэ фонд зэрэ-хьурэр 481-рэ, ахэм кызылэ-уабытых 1945 — 2001-рэ ильэсхэр.

Кэралыгьом кыгьэгьунэнхэу кыыхахыгьэ документхэм кьа-гьэлэагьо институтым илофшлэн зыфэдэр. Ахэм ахэлэых шлэ-ныгэ-ушэтын лофшлэным ехьы-лэгьэ отчетхэр, лофшлэн гьэнэ-фагьэу агьэцэклагьэхэм кьара-луалэхэрэр, ведомствэ шлэныгэ-ушэтын литературэм икьыдэгьэ-кынклэ зэфэхьысыжь зэфэ-шхьафхэр ыкли нэмыкыбэхэр.

Мыщ дэжыым кызыщегьэжы-нэфыкыме шлоигьу ильэсыбэ хьугьэу институтымрэ Лэпкь хьарзынэщымрэ зэдэлэжыныгьэ пытэ азыфагу зэрилпыр. Ильэс кьэс институтым илофшлэхэм хьарзынэщым изал гьэнэфагьэ лоф шашлэ, научнэ лофшлагьэхэр атхынхэм пае документхэр зэ-хафых, ахэм адэлажыэх.

С. Ю. лэшхьын.

Лэпкь хьарзынэщым ило-фышл.

«Сисымаджэхэм яуз — силыуз...»

Тиуахьтэ гумэклыгьоу тызэрихьыллэ-рэр маклэп. лэзэгьу уцхэм ауасэ, ком-мунальнэ фэло-фашлэхэм, гьэсты-ныпхьэ шхьуантлэм апклэ хэхьо зэпы-ты зыхьурэм, хэклиплэ уимылэу кып-щэхьу. Ащ фэдэ лэхьаным узысыма-джэклэ, врачым имэхьанэ икьоу кьыб-гурэлэ...

— Сисымаджэхэм яуз — силыуз, — джары апэрэ псалэу кысфи-гьэзагьэр ськьызтегушы-лэ шлоигьо врач лэпэлэ-сэу Джамырзэ Маринэ.

Маринэ 1990-рэ ильэ-сым кьуаджэу Пчыхьалы-кьуае дэс унэгьо лэжьа-клэм кыхьухьагь. Пшэ-шэ лэпэлэсэр анахьэу зыплугьэр, езыгьэджагьэр янэ гупсэу Кьошк Свет-лан ары.

2007-рэ ильэсым гурыт еджаплэу N 2-у Адыгэ-кьалэ дэтыр дышэ ме-дальклэ кылухыг. Нэужым Пшызэ кэралыгьо ме-дицинэ университетым лэ-зэнымклэ ифакультет члэ-хьагь. Еджэгьу уахьтэр зызэрэнэклым, 2013-рэ ильэсым, зыклэхьопсы-щыгьэ сэнэхьатэу врач-терапевтыр зэригьэгьо-

тыгьэу ичылэ гупсэ кьы-гьэзэжыгь. Адыгэ-кьалэ дэт сымэджэщэу К.М. Батмэным ыцлэ зыхьы-рэм терапевтэу илофшлэн шыригьэжыагь. Маринэ цыфэу кьеуаллэхэрэм игуапэу лэпылэгьу афэхьу, гушылэ дахэу ахэм ари-лорэр нахьыбэрэмклэ лэ-зэгьу кьащэхьу. Илофшлэн дэгьоу зэригьэцаклэрэм ыпкь кыкыклэ щытхьу тхыль пчэагьэ кьыфагьэ-шьошагь.

Маринэ ищылэныгьэ гьогу джыри ыпэ иль, исэ-нэхьати зэрэхигьэхьо-щым уехьырэхьышэрэп. Псауныгьэ пытэ илэу, ыгу-клэ кыыхыгьэ сэнэхьа-тым рэзэныгьэ хигьуатэу ищылэныгьэ кыкьунэу фэ-тэлэ.

Кьадэ Мухьдин.

Адыгэ-кьалэ.

СПОРТ ЮФЫГЬОХЭР

Заушэтыгь ыкли зэнэкьокьугьэх

Спортыр цыфхэм ящылэныгьэ шыщ шыгьэ-нымклэ, еджаклохэр, ныбжыкьлэхэр спорт лэпкь зэфэхьафхэм апыщэгьэнхэмклэ, зэнэкьокьухэм нахьыбэрэ ахэгьэлэжы-гьэнхэмклэ Тэхьутэмыкьое район админист-рацием лофыбэ шызэшлуахы. Районым ипа-щэу Шхьэлэхьо Азмэт спортыр икласэу кьэтэджыгь, Урысыем спортымклэ имастер, Урысые Федерацием спортымклэ изаслу-женнэ тренер. Гьэсэнэгэмклэ районым игьэлорышлэплэ спортымклэ иотдел зэнэкьо-кьухэм яклэщаклэ, район спорткомитетым зэпхыныгьэ дэгьу дырил. Районым икьлэлэ-гьаджэхэмрэ иеджаклохэмрэ зэнэкьокьу-хэм апэрэ е хагьэунэфыкырэ чыплэхэр бэрэ кьащэхьых.

Плуныгьэм ыльэныкьокьлэ мэ-хьанэшхо зилэгьэ дзэ-спорт джэгуклэу «Зарница» зыфи-лорэм зеклон лофхэм районым закьыщыригьэлэтыгь. Лофтхьа-бзэу зэклэ агьэцэклэщтхэм адиштэу кыыхахыгьэр чыплэ дахэу Псэйтэу итемырклэ шы-лэ кьумбыл мээ цыклоу Пшы-зэ исэмэгубгьуклэ реклоклэрэр ары. Мы чыплэм «джэнэт кьо-гьу цыкыкьлэ» еджэх: жьыр щыкьабз, тыдэкли шхонтлэры-мэр тырехы, гулэтыпл, зызыгьэ-псэфынуэ кьаклорэр бэ. Кьлэлэ-гьаджэхэм еджаклохэр ягу-сэхэу, спортсменхэр, пцэжыя-шэхэр, ныбжыкьлэхэр шызэ-блэклых. Зэныбджэгьухэр цы-зэлэклэх, зыцагьэпсэфы.

Бэмышлэу районым иеджа-плэхэм яклэлэгьаджэхэр, еджа-клохэр мыщ шызэлукьлэгьагьэх. Зекло лофтхьабзэм куп 20-м нахьыбэ кьеклолэгьагь, куп пэпчэ еджэкуитфырэ кьлэлэ-егьэджищэр хэтыгьэх. Еджа-плэхэм ачлэс еджаклохэм япчэ-гьэ тельытагьэу зэнэкьокьухэм ахэлэжыщтыр зыфэдизыр кы-ыхахыгьагь. Мэфитло зэнэкьо-кьухэр кьуагьэх.

Апэрэ мафэм, пчэдыжышхэ ужым, купхэм япашэхэр зэлуа-гьаклэх, зэнэкьокьухэр зэрэ-клоштхэр аухэсыгь, нэужым лофтхьабзэхэм ахэлэжыщтхэр кызызэхьагьэуцагьэх. Кьэралы-гьо быракьхэр алэтыгьэх. Уры-сые Федерациемрэ Адыгэ Рес-публикэмрэ ягимнхэр кьыра-

гьэлуагьэх, мэфэ реным клэй дахэм лофтхьабзэр шыкьуагь. Район администрацием гьэ-сэнэгьэмклэ игьэлорышлэплэ ипашэу Пэрэныкьо Светла-нэ мэфэклэр кызылэуихыгь, хэлажыэхэрэм кьафэгушлуагь, гьэхьагьэхэмклэ кьафэлэ-луагь.

Мы мафэм Псэйтэу дэжэ, Пшызэ икьлэ, еджаклохэр шы-чэфыгьэх, щыджэгугьэх, шы-тхэжыгьэх, лофтхьабзэбэ клэй хьоо-пшаум шыкьуагь. Ахэм ащыщых лэс зеклоныр, спорт зэнэкьокьухэр, пцэрыхьакло-хэм, кьэшьокло-орэдылохэм язэ-

нэкьокьу, чыплэ гьэунэфыныр, дэпкь гьээтхэм кьыдэгьэклын, гранат дзыныр, кьлэпсэ клэша-гьэмклэ хьотэ куум узэпыры-кыныр...

Зэрэзэнэкьокьугьэхэ спорт лэпкьхэмклэ зэхэтхэу апэрэ чыплэр зыхыгьэр Тэхьутэмы-кьое гурыт еджаплэу N 1-р, ятлонэрэр — Пэнэхэс еджа-плэу N 7-р, ячэнэрэр — Инэм гурыт еджаплэу N 25-р арых. Еджаклохэм спорт шыкьлэ-амалэу ялэхэр кьагьэлэгуа-гьэх, кьакьлухьагь, дэгьоуи за-гьэпсэфыгь.

Хьушцт Щэбан.

КЪЭБЭРТЭЕ-БЭЛЪКЪАРЫМ ИЦЫФ ГЪЭШУАГЪЭХЭР

Лыгъэрэ цыфыгъэрэклэ

Социалистическэ лофшаклэм и Лыхъужъэу, РСФСР-м и Къэралыгъо шлухъафтын илауреатэу, Къэбэртэе-Бэлъкъарым инароднэ усаклоу, М. Горькэм ыцлэклэ щыт къэралыгъо тыныр кызы-фагъэшъошагъэу Клышъэкъо Алим кызыхъугъэр бэдзэогъу мазэм илъэси 100 хъугъэ.

Клышъэкъо Алим итхыгъэ-хэм адыгэ, союзнэ литературэ-рэхэр къагъэбаигъэх. Ащ иро-манхъу «Бгышъхъэ фыжъым укъеплъыхмэ», «Къужъышъу» зыфилохэрэм, «Нал къутагъэм», иусэхэм, исид фэдэрэ тхыгъи ащызэхэошлэ лыгъэрэ цыфы-гъэшхорэ зыхэлъ усаклом, тха-клом икълэлэмыпэ ахэр кыи-зэрэпыкылыгъэхэр.

Алим иусэхэми ироман хъа-лэмэхэми ар нэрылгъэу къыт-фашы. Уахътэр апэлъэшышъу-гъэп, тилитературэ ишлуплэ ахэр хэуцагъэх. Ар кыизхэкылыгъэ-ри гурылогъуаеп — я ХХ-рэ лэшлэгъум тильэпкъ кыкылгъэ-гъогууанэм игъунджэ пэлъы-тэх. А гъогууанэм итарихъ икълэлэнтэклэ Клышъэкъо Алим гъуазэу илагъэр зы — ащ ишыпкъаплэр ары.

Алим адыгэ литературэм ила-хышхо хишыхъагъ. Усаклор лъэпкъым ыкьо шыпкъэу, об-щественнэ лофышлэшхоу шы-тыгъ. Ащ иусэ тыхыгъэ орэдэу «На мою ладонь садитесь, птицы» зыфилохэм Жырыкы Зауррэ Тутэ Зауррэ мамыр-ныгъэмрэ шъхъафитныгъэмрэ ягимн хашыкылыгъ.

Хэгъэгъу зэошхом илъэхъан ытхыгъэ усэхэм анэмыклэу, ти-дзэкълэлэхэм лыхъужъыныгъэу зэ-рахъагъэр кызышырилотыкы-рэ рассказхэу, очеркхэу, ре-портажхэу Клышъэкъом икълэ-лэмыпэ кыпыкылыгъэр бэ. Ахэр зэпымыоу фронтым кышыды-кырэ гъэзетхэми, дивизие гъэ-зетэу «Хэкум пай!» зыфилоу ежэ зиредакторыгъэми кыха-уыттыгъэх. Алим итворчест-вэклэ псынклэу гу лыпнтэщты-гъэ ахэр акъыл чан зилэ, бзэ щэрыо зылул журналистым зэ-ритхыгъэхэм.

Къэралыгъо тын лъаплэхэр ыбгъэ хэлъхэу Хэгъэгъу зэо-шхом майорэу кыкыжыныгъэ Клышъэкъом итворчествэ зы-кли зэпигъэгъэп. «Шуым игъо-гу» зыфилохэр усэ тхылгъэу 1946-рэ илъэсым ащ кыиди-гъэкылыгъэм нахыбгъэу дэтыгъэ-

хэр заомрэ ащ теклоныгъэ кыи-щыдэзыхыгъэ тизеолхэмрэ афэгъэхыгъэ усэхэр арых. Усэхэу «Солдат селам», «Зэ-ныбджэгъуитлу», «Солдат шы-рыкыу», «Сишхонч лаплэ ес-щэкылыгъэу», «Теклоныгъ», «Нэ-пэеплэ платыку» зыфилохэрэ-ри, ыужылоклэ Клышъэкъом ытхыгъэ нэмыклэ усабэри ти-адыгэ тхылъеджэхэм непи зэ-лэпахы.

Тарихым ишыпкъаплэ ло-тэгъошлэп, ар зыфызэшлокы-рэр лыгъэ зыхэлъ тхаклор, хэкум ишуагъэ ригъэкыным нэмыклэ лъаплэ зымылэр ары. Джащ фэдэу Клышъэкъо Алим дунаим тетыгъ — ыпсэ ащ ихэку фитыным фэхъазырыгъ, лъэпкъым итарихъ зыкылота-гъэр ащ игъэхъагъэхэр ягъэшлэ-гъэнхэм пай.

Алим хэкум зи пишлын шы-лагъэп, ар ащыолгъэу иусэ-хэми ироманхэми:

Хэкуу шылэм уахъэмыбжэ, Псалъэу узэстри согъэлэж, Уипс семыфэу

махуэ згъашлэм, Къэзгъэщлэхэм хэзэмыбжэнц.

Клышъэкъо Алим ироманхэр дунаим кызытэхъагъэхэр лъэ-бэкъу лые бдзы зышымыху-щтыгъэ, площтым уфэсакъын зыщыфэгъэ лъэхъаныр ары. Шыпкъэр логъошлэп, ар зы-фызэшлокырэр лыгъэ зыхэлъ цыфыр ары.

Клышъэкъо Алим ыцлэ зы-хыщт музеир ар кызы-

щыхъугъэ Шъхъалыкьо къуа-джэм шлэхэу кышызылэуа-хыщт. КъБР-м и Правительст-вэ ышыгъэ унашъом тетэу Клы-шъэкъо Алим Пшымафэ ыкьор кызыхъугъэр илъэси 100 зы-щыхъурэм ехъулэу къушъхъэ лъагэхэм ащыщ горэм усаклом ыцлэ зэрэфаусыгъэри къэлэ-гъэн фае. Мы лофым клэщакло фэхъугъэр Къэбэртэе Адыгэ Хасэр ары. Ащ кыидэлэпы-лагъэх Дунэе Адыгэ Хасэри, КъБР-м спортымклэ и Мини-стерстви, Щэджем районым илэшхэтетхэри. Альпинист куп Клышъэкъом итворчествэ ди-хыыхъэрэмрэ спортыр зикла-сэхэмрэ ягъусэхэу метрэ ми-ни 4 зилгъэгъэу къушъхъэм дэклягъэх. Ахэм япэщэгъэр альпинист цлэрылоу, тлогъо-гъоу къушъхъэу Эверест дэ-клоегъэ Ольмезов Абдулхъа-лим ары. Альпинистхэм къу-шъхъэ шыгум зыдыдахыгъа мраморым хэшлыкылыгъэ сау-гъэтэу Клышъэкъо Алим ису-рэт зытетыгъэр. Ар Къэбэртэе Адыгэ Хасэм аригъэшлыгъ. Купым хэтхэм алыгыгъэх Уры-сые Федерацием, Къэбэртэе-Бэлъкъарым, Адыгэ Республи-кэм якъэралыгъо быракъхэр. Къушъхъэ шыгум дэклауаехи, мыжбосыныр загъэуцу нэуж, къэралыгъо быракъхэри ащ цагъэлагъэх. Клышъэкъом ыцлэ зыфаусыгъэу къушъхъэр бэлъ-къар усэкло цлэрылоу Къайсын Кулиевым ыцлэ зыхырэ лъэ-ганлэм пэгунэгъу. Шылыныгъэм шызыныбджэгъугъэ, зэш пэ-лпытэу шытыгъэ нэбгыритлу-мэ ацлэхэр зыхыхъэрэ бгы-хэри зэбгъодэтых лъэпкъи-тлур зэрэзэкъошым ишыхъа-тэу. Мы купым хэтыгъэх гъэзе-тэу «Адыгэ псалъэм» илофы-шлэхэу Шэуджэн Аминэтрэ Къо-мафэ Аслъанрэ. Ахэм ягъу-сагъ КъТРК-м иоператорэу Орэ-зей Тимур.

Кызыщыхъугъэ чынальэми, ащ шыпсэурэ илъэпкъэгъухэ-ми усаклоу Клышъэкъо Алим лъэшэу алытэщтыгъ, шлу альэ-гъуштыгъ. Хэкумрэ лъэпкъым-рэ ишуагъэ аригъэкыным нэ-мыклэ лъаплэ зымылгъэу цыфэу ары непи ар агу кызыэринэ-жыгъэр.

ТЕКИУЖЪ Зарет.

КЪЭРЭЩЭЕ-ЩЭРДЖЭСЫМ ИЩЫТХЪУ ЯЗЫГЪЭУАГЪЭХЭР

Лэжъэкълэшхуагъэм илъагъо лъагъэкълэуатэ

Яцлэрылагъэклэ, лъэ-уж нэфэу къагъэна-гъэмклэ нэмыклэхэм агобгъэуцонэу къе-мыклурэ цыфхэр шы-лэх. Ащ фэдэу зырыз чылыгъэм кыитехъорэр. А зырызхэм ащыщ адыгэ лъэпкъым ыкьо шыпкъэу шытыгъэ, урыгушхоныр, тари-хым чыплэ гъэнэ-фагъэ шиубытыныр къэзылэжыгъэ Аргун Абубэчыр. Ары ащ ыцлэ шъхъафэу ыкли хэлэты-кыгъэу кызыкълэттхы-гъэри.

Социалистическэ лофшаклэм и Лыхъужъэу Аргун Абубэчыр илъэс зэфэшъхъафхэм Октяб-рэ революцием, Лэжъэкълэ Бы-ракъ Плыжъым, Зэкъошныгъэм яорденхэр, орденэу «Щытхум и Тамыгъ» зыфилохэр кыизэ-рэфэгъэшъошэгъагъэм дэгъоу къегъэлъагъо ащ илэжъэкла-гъэри, гъэхъагъэу ышыгъэри, цыфыгъэу бгъодэлъыгъэри, лъэпкъ зэхэдз имылэу дахэу дунаим зэрэтетыгъэр.

Илъэс 14 нахъ ымыныбжъэу мэкъу-мэщым шылэжъэнэу езы-гъэжъэгъэгъэ Абубэчыр игъэ-шлэ гъогууанэ ипычыгъо пэпчэ къэралыгъом шыклогъэ лофхэм-рэ зэхъоклыныгъэхэмрэ пытэу япхыгъ.

1939-рэ илъэсым ащагъэу дзэм къулыкыу шызыхыщтыгъэ Абубэчыр ихэку кыгъэзэкъы-ным игъо къэсызэ Хэгъэгъу зэо-шхор къежъэш, нэмыцыдзэм пэуцужыгъэ тильэпкъэгъухэм ахэтэу мэзао. 1944-рэ илъэ-сым улэгъэ хылыгъэхэр тель-хэу ащ икыуаджэ къегъэзэ-жы. Тлэклу зытешлэклэ Абу-бэчыр Сталиным ыцлэ зыхы-щтыгъэ колхозым итхъаматэу агъэнафэ. А лъэхъаным къуа-джэхэри, хэгъэгъури цыфхэр зылызыщэшъуштыгъ, зигушылэ едэлущтэ пашэхэм афэныкыуа-гъэх. Анахъэу мэкъу-мэщыр ары лофыр зыщыдэгъэр. Ар зыпкъ игъэуцожыгъэн зэрэфаем да-клоу колхоз тхъаматэр къо-джэдэхэми, хэгъэгъуми, зэуа-плэм лут тидзэкълэлэхэми лэпылэ-гъу афэхъун фэягъэ. Пшъэдэ-кыжышхо зыпылэ, узэлъэ-бакъо мыхъушты, укызыэкълэу кызышыпфамыдэщт лэна-тл ар зылухъэгъагъэр. Ау Аргун Абу-бэчыр кызыэкълэхэрэм, кын-хэм къагъаштэхэрэм ащышы-гъэп, пшъэрылыгъэу къыфашыхэ-рэр елоплэнчъэу сыдыгъуи ыгъэ-цаклэщтыгъэх. Ащ тхъаматэгор зыщызырихъэгъэ илъэххэм кол-хозым хэхъоныгъэшхохэр ышы-гъагъэх, къуаджэми зэхъоклы-ныгъэшлэхэр фэхъугъагъэх. А лъэхъаным кыщегъэжъагъэу Кошхъэблэ районым икьоджэ анахъ зэтэгъэлпсыхъагъэхэм ахалытэу хъугъагъэ.

Нэужым тыхэгъэгъу кышы-хъугъэ зэхъоклыныгъэхэм апкъ кыкылыклэ, зилофхэр дэгъоу зэ-пыфэщтыгъэ хызымэтшлэплэм нэмыкыцлэ фаусыжыгъ — «Путь Ильича» заджэщты-гъэх колхозышхоу Хъабзэ рай-оным кыхиубытэщтыгъэмрэ

ащ илъэсипшл пчъагъэклэ тхъа-матэу шылэжъэгъэ Аргун Абу-бэчыррэ ацлэ пытэу зэпхыгъа-гъэх. Ар колхоз баеу шытыгъ, къенэкъокъун къэгъотыгъо-гъэ. Хызымэтшлэплэм хэхъоныгъэу ышыгъэхэм, игубгъохэр зэрэ-гъэбэжъулэхэм якъэбар зы-щылэжъэрэ районым имыза-кьоу, тыхэгъэгъу икьопэ зэфэ-шъхъафхэми алылэсыгъагъ. Ащ фэдэ лэжъэкълэшлэм къэ-ралыгъо тынхэри кыкылэлы-кыуагъэх — Аргуным 1957-рэ илъэсым Лениным иорден кыи-фагъэшъошагъ. Ащ ыуж цы-хъэшхо кыфашы, СССР-м и Апшъэрэ Совет идепутатэу хадзыгъагъ, мэкъумэщышлэхэм яа 3-рэ, яа 4-рэ зэфэсышхо-хэм ахэлэжъагъ. А лым лъэ-клэу, фитыныгъэу илагъэхэр икьоу ыгъэфедэгъэх. Зы ма-фи ышъхъэ лоф зэрифагъэп, ифедэ зыхэлъ лъэныкъомклэ дырелпэкылыгъэп. Аргун Абубэ-чыр сыд зэхъуи идунэеплъы-клэ, инамыс, иадыгагъэ ялъэ-бэкыуагъэп.

Абубэчыр тхъаматэагъор зы-щызырихъэгъэ илъэххэм къуа-джэми, колхозми лъэшэу зы-кълэлэтыгъагъ. Ар къеушыхъа-ты 1967-рэ илъэсым КПСС-м и ЦК, СССР-м и Апшъэрэ Со-вет и Президиум, ВЦСПС-м янэпэеплэ Быракъ Плыжъыр, РСФСР-м иминистрэхэм я Советрэ ВЦСПС-мрэ язэлэпа-хырэ Быракъ Плыжъыр «Путь Ильича» кызыэрэфэгъэшъо-шэгъагъэм.

Цыфым ыцлэ чылыгъэм кыи-тенэным пае лыхъужъыныгъэ зэрихъан фаеу бэмэ алытэ. Адэ Аргун Абубэчыр цыфхэм гуклэгъоу афырилагъэмклэ, изэ-хэшлыклэ лъагэклэ, иадыгагъэ-клэ, шэн-гъэлпсыклэ дахэу хэ-ллыгъэмклэ лыхъужъыныгъэ зэ-рихъагъэба? Зэо лъэхъанми, зэоуж илъэххэми колхоз тхъа-матэр икьоджэгъухэм зэра-дэлэпылагъэм игугъу къашлэу непи бэрэ зэхэпхыщт.

Абубэчыр ыкьоу Олег ятэ фэдэу лэжъэкълэшху. Ыкьоу Му-ратэ игъусэу хызымэтшлэплэу «Платэ» зыфилохэр ащ пытэу ылъэ тыригъэгъуагъ, гъэхъа-гъэ хэлъэу гипсыл заводым ятэрэ ыкьорэ лоф рагъашлэ. Тыхэку ихэр ащ фэдэ лэ-жъэкълэу унагъом игъэхъагъэхэм арэгъушх.

ТУАРШЫ Ир.

Бзылъфыгъэ чаныгъ

Хъатрамтыку — Суворово-Щэрджэс кыкыжы, янэ-ятэ-хэм ягъусэу Шэхэлл Мустым-мэт Нэтыхъуае кызыэкълэжым, пшъэшъэ лэтахъоштыгъ. Ар зы-хъугъэр 1924-рэ илъэсыр ары. Мы чыплэхэр помещикэу, генералэу Кухаренкэм иягъэх, псэолъэшлыгъэхэр, къакъыр-хэр, бгъагъэхэр, хъамамхэр ыкли чыгхатэхэр итыгъэх. Ау революционер къэхъуи, ахэр зэ-клэ къэралыгъом иеу зашлыж-хэм, зымы лэклимыгъэхъанхэм пае, генералым аригъэкъутэ-гъагъэх.

А помещик чыгу ныкьозэ-хэкъутэм нэтыхъуаехэр рагъэ-тысхъэгъагъэх. Зэгурьлоныгъэ ахэлэу къэкошыжыгъагъэхэм чыплэклэу зыщыпсэуштыгъ зэ-тырагъэпсыхъажыгъагъ. Уна-гъоу къэтлысыжыгъэхэм яна-хыбэр зэлахылыгъэх: зэгурь-лоныгъэшхо ахэлъыгъ, зэдэлэ-

пылэжыштыгъэх. Къэтлысы-жыгъагъэхэм Шэхэлл лэахъор ащышыгъ. Шэхэлл Нэшу иунагъо ихэр хъупхъэу лофшлэн пстэ-уми ахэлэжъэщтыгъэх.

Охътабэ темышлагъэу Нэты-хъоу чылэ цыкълум дахэу зи-штагъ. Анахъ гушлогъошхоу чы-лэмклэ хъугъэр 1926-рэ илъэ-сым ублэплэ еджаплэ ащ кыи-зэрэщызылауахыгъэр ары.

Ыныбжэ зекъум, Мустыммэт еджаплэм члагъэхъагъ. Предме-тищ зэрэрагъаджэщтыгъэхэр: урысыбзэр, адыгабзэр ыкли хысапыр. Езыгъаджэщтыгъэхэр Юлия Циасинскаямрэ Лъэцэ-рыкьо Хъамидэрэ. Пшъэшъэ-жыем еджэныр кыфэлсын-клагъ: еджаплэм члэмыхъэзэ а предметхэмклэ агъэхъазыры-гъагъ. Суворово-Щэрджэс зы-щэлэхэм, урыс ыкли нэмыц псэу-плэхэм адэс клэлэцыкълухэм бэ-рэ ахэхъэщтыгъэх, зэдэджэгъу-

щтыгъэх. Клэлэцыкълухэри ны-тыхэм адыгэ чылэм кызда-щэщтыгъэх, зэрэзэхэхъэхэрэм ишуагъэклэ, адыгэ клэлэцыкълу-хэм урыс ыкли нэмыц гушылэ-хэр ашлэхэу, тлэклу гушылэхэуи аублэгъагъ. Еджаплэр кызеу-хым, клэлэгъэджэ училищым Мустыммэт члэхъагъ, ау кыуы-хнэу хъугъэп: Хэгъэгъу зэошхор къежъагъ, училищыр зэфашыгъ. Шышъхъэу мазэм ыгузэгъу-хэм адэжэ, 1942-рэ илъэсым нэмыцхэм Нэтыхъуае аштагъ. Мустыммэт зэдзэкълэу адыгэ-хэм ялагъ, нэмыцхэм якъэбар-хэр, яшъэфхэр партизанхэм алыгъэлэсыщтыгъэх. Бэ ишуа-гъэу кыгъэкълэуагъэр, бэ цыфэу кыгъээнэжыгъэр. Нэмыц офи-церхэми ахэхъэщтыгъ, къэбар нэпцхэр арилоштыгъэх, ягухэлъ-хэм, ашлэщтхэм атыригъэгупшы-сыкылыщтыгъэх. Илъэс 90-рэ фэдиз ыгъэшлагъ гъогу гъэшлэ-гъон къэзыкълугъэ бзылъфыгъэ чаным.

ХЪУЩТ Щэбан.

къ. Мыекъуапэ,
Юныгъом и 29-рэ, 2014-рэ илъэс
N 239

БАТУТЫМ ЩЫДЭПКІЭНХЭМКІЭ ЗЭНЭКЪОКЪУХЭР

Ясэнаушыгъэ къыщызэлуахы

Адыгэ Республикэм ия 23-рэ илъэс, тиреспубликэ культурэмкІэ иапэрэ министрэу Хъанэху Адамэ ишлэжъ афэгъэхьыгъэ зэнэкъокъу батутым щыдэпкІээнхэмкІэ Мыекъуапэ щыкІуагъ. Краснодар краимрэ Адыгеимрэ яныбжьыкІэхэр зэлукІэгъухэм ахэлэжъагъэх.

Мэфитлум къыкІоцІ Адыгэ Республикэм искусствэхэмкІэ иколледж спортсменхэм яухъазырыныгъэ къыщызэлуагъ. Купищмэ ахэтхэу зызэнэкъокъухэм, хэгъэунафыкІырэ чыплэхэр къыдэзыхыгъэхэр къэнэфагъэх. СпортымкІэ мастерхэм азыфагу Елена Чепелевар апэрэ хуэгъэ. КІалэхэм язэлукІэгъухэу мы купым щыкІуагъэхэм Мыекъуапэ щеджэрэ Лымыщэкъо Муртаз текІоныгъэр къыщыхыгъ.

Урысыем ихъашыпыкІыгъэ командэ хэтэу Мэри Голотэ апэрэ хуэгъэ. Ар спортым имастерынымкІэ кандидат, Краснодар щепсэу. ЯтІонэрэ чыплэр Татьяна Бутук фагъэшъошагъ, ар Краснодар краим щыщ. Мыекъуапэ щыщ Юлия Четвериковар ящэнэрэ хуэгъэ. Мэри Голотэ зэнэкъокъухэр ыгу рыхыгъэхэу къытилуагъ, кІэлэеджакІохэм сэнаушыгъэу ахэлъыр зэрэлъа-

гъэкуатэрэм ыналэ тыридзагъ.

СпортымкІэ апэрэ разряд зилэхэм язэнэкъокъу Илья Масликовым апэрэ чыплэр къыщыхыгъ — Краснодар краим щыщ.

Нэбгырэ тІуртылу хуэху батутым щыдэпкІээнхэмкІэ зэнэкъокъур гъэшлэгъонэу кІуагъэ. Спортсменхэм гъэхъагъэ ашыным фэшІ зэгъусэхэм зэдырагъэштэн фэгъэ. Адыгэ Республикэм импортсменхэм зэкІэ хэгъэунафыкІырэ чыплэхэр къызэрэдахыгъэхэр батутым пыщагъэхэм агъэшлэгъуагъ. ЩытхуцІэхэр зыфагъэшъошагъэхэр: Машохина Анастасия, Четверикова Юлия, Шалаева Дарья, Белоусова Дарья, Польшакова Виолетта. Тренер-кІэлэегъаджэу, Адыгеим изаслуженнэ тренерэу Анатолий Москаленкэм тиспортсменхэр зэлукІэгъухэм дэгъоу афигъэхъазырыгъэх.

Адыгэ Республикэм физкультурэмкІэ ыкІи спортымкІэ и Коми-

Сурэтыр зэнэкъокъум къыщытхыгъ.

тетрэ Адыгеим икІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэу N 1-м илофышІэхэмрэ зэнэкъокъур зэхъагъ. Спорт еджапІэм идиректорэу Мэхъош Аслъан къызэрэтилуагъэу, республикэм культурэмкІэ иапэрэ министрэу Хъанэху Адамэ баскетболымкІэ, батутымкІэ, нэмыкІ спорт лъэпкъхэмкІэ зэнэкъокъухэр зэхъэгъэнхэм кІэщакІо афэхуштыгъ. Адыгеим баскетболымкІэ ифедерацие иапэрэ президентыгъ. НыбжьыкІэхэр спортым хэцгъээнхэмкІэ, пІуныгъэ дэгъу ятыгъэнымкІэ спортымкІэ зэнэкъокъухэр нахь

гъэшлэгъонэу зэхъагъэ ямурад.

Апэрэ категории зилэ судьяу Владимир Шурыгыныр Адыгэ Республикэм искусствэхэмкІэ иколледж икІэлэегъадж, адыгэ лъэпкъ музыкальнэ Іэмэ-псымэхэр зыхэт ансамблэм ипаш, Хъанэху Адамэ илъэсыбэрэ Іоф дишлагъ. В. Шурыгыныр зэнэкъокъум изэхъагъэхэм ащыщ. Ащ зэрилъытэрэмкІэ, кІэлэцІыкІуэхэмрэ ныбжьыкІэхэмрэ хэлшыкІэу ялэпэлэсэныгъэ спортым щыхагъахъо.

ХэгъэунафыкІырэ чыплэхэр къыдэзыхыгъэхэм кубокхэр аратыжьыгъэх.

БОЕВОЙ САМБЭР. УРЫСИЕМ И КУБОК

Урысыем и Кубок боевой самбэмкІэ къыдэхыгъэным фэгъэхьыгъэ зэнэкъокъу Налщык щыкІуагъ, нэбгырэ 100 фэдиз апэрэ чыплэхэм афэбзнагъ. Адыгэ къэра-лыгъо университетым физкультурэмкІэ ыкІи дзюдомкІэ и Институт щеджэрэ Абзэз Исълэм дышъэ медалыр къыдихыгъ.

Нарт шъаоу Абзэз Исълэм кг 100 къэзыщэчирэмэ якуп апэрэ чыплэр къыщыхыгъ. КІау бэнэгъум Нижний Новгород къыкІыгъэу, Европэм ичемпионэу Максим Футиным щытекІуагъ.

Адыгеим илІыкІохэу Хамзатханов Хъамид, кг 90-рэ, ЛІэрыкІо Мурат, кг 74-рэ, Къэйткъо Кемран, кг 62-рэ, ящэнэрэ чыплэхэр

къафагъэшъошагъэх. Сайдрахманов Мустафэ, кг 68-рэ, я 5-рэ хуэгъэ.

Адыгэ Республикэм самбэмкІэ ибэнэпІэ еджапІэ щапІугъэ Хъатхъоху Байзэт джыдэдэм Краснодар краим икомандэ хэт. Дышъэ медалыр ащи зэнэкъокъум къыщыхыгъ. И. Абазэмрэ Б. Хъатхъохумрэ дунаим и Кубок икІыдэхын фэгъэхьыгъэ зэ-

ФУТБОЛ. УРЫСИЕМ ИЗЭНЭКЪОКЪУ

«Зэкъошныгъ» Мыекъуапэ — ТСК Симферополь — 3:0.

Чъэпыогъум и 13-м Мыекъуапэ щызэдешлагъэх.

Зезыщагъэхэр: П. Кукуян, В. Бочков — Шъачэ, С. Майбордин — Ростов-на-Дону.

«Зэкъошныгъ»: Кондратьев, Наталич, Алий, Такълий, МыкІо Абрек, Шалбузов (МыкІо Мурат, 76), Дудин (Капов, 89), Пыщтык (Датхууж, 60), Когония (Къушъхъэ, 69), Осмаев, Джыгунэ.

Къэлапчъэм Іэгуаор дзэйдзагъэхэр: Дудин — 20, Осмаев — 24, 25 — «Зэкъошныгъ».

ЗэкІэлъыкІоу зэлукІэгъуищ «Зэкъошныгъэм» къызэрехыгъэр ошІэдэмышІэ Іофэу тІытэрэп. Командэм иешІакІэ хегъахъо. Футболистхэр нахь дэгъоу зэгурілохэ зэрэхуэгъэр зэнэкъокъум къыщэ-лъагъо. «Зэкъошныгъэр» ыпкІэ зельым, ешІакІохэм Іэгуаор зэратыжьызэ, Роман Дудиныр хьакІэмэ якъэлапчъэ метри 10 фэдизкІэ пэчыжьэу дэуагъ. ТСК-м ифутболист куп якъэлапчъэ пэблагъэу щытыгъэми, Іэгуаор апхырыкІи, хьагъэм щычэрэгъугъ — 1:0.

Тифутболистхэр бэ хуэху апэ-кІэ зэрэлъыкІуатэхэрэм, тазыр ешІапІэм пхъашэу зэрэщыбанэхэрэм шІуагъэ къафехы. Заур Осмаевыр ухъумаком ІэкІэкІи, къэлэпчъэлутэу Сергей Приходькэр псынкІэу ыгъэплэхуэгъ, Іэгуаор хьагъэм ридзагъ. Заур мыщынэу зэрэбанэрэм тегъэгушІо, игъусэхэм ар щысэ афэху. ЯтІонэрэ Іэгуаор З. Осмаевым къэлапчъэм дидзэ-нымкІэ тифутболистхэр Іэпылігъу къыфэхуэгъэх.

Я 25-рэ такыкІым ехуылэу пчъагъэр 3:0-у «Зэкъошныгъэм» ешІэгур къыхъэу зытымылэгъугъэр илъэс заулэ хуэгъэ. Ащ фэдэ

ешІакІэм бысымхэри, хьакІэхэри емыжагъэхэу къычІэкІыгъ. «Зэкъошныгъэм» пчъагъэм зэрэхимыгъэхуагъэр тифутболистхэр ары зилажъэр. Пыщтык Аслъан, Александр Когония, Джыгунэ Арсен, нэмыкІхэри ТСК-м икъэлапчъэ метрэ заулэкІэ пэчыжьэху зэл зэрэдэуагъэхэр, ау хьагъэм Іэгуаор радзэныр къадэху-гъэп. Къэлэпчъэлутэу С. Приходько зэрэшІомыкІхэрэм дакІоу, ежъхэм хэкІыплэшІухэр къагъотыштыгъэп.

Симферополь ифутболистхэу З. Къазым, М. Алборовым, В. Басиевым, нэмыкІхэм тиухъумакохэр чыплэ къын радзэхуэ заулэрэ къыхэкІыгъ. Тикъэлэпчъэлутэу К. Кондратьевыр цыхъэшІэгъоу зэрэшІэрэм къыпкъырыкІэу хьакІэмэ хьагъэм Іэгуаор радзэн алъэ-кІыгъэп.

Пресс-зэлукІэр

— ТакыкІи 5-м къыкІоцІ гъогъуи 3 тикъэлапчъэ Іэгуаор «Зэкъошныгъэм» къыдидзагъ. Ащ къыхэкІэу, тифутболистхэм яешІакІэ ашІокІодыгъ. Пчъагъэу 0:3-м тикомандэ лъэкІоу иІэр къыгъэ-

Исълэм имедаль дышъэ

нэкъокъоу 2015-рэ илъэсым гъатхэм щылэштым хэлэжъэштых. Ткъош Къэбэртэе-Бэлыкъарым импортсменхэм ащыщхэм хэгъэунафыкІырэ чыплэхэр зэлукІэгъухэм къащыдахыгъэх.

Тренерхэу Хъэпэе Арамбий, Хъэпэе Хъамидэ, Тыгъужь Алий тиспортсменхэр зэнэкъокъум фэгъэхъазырыгъэх. Адыгэ Республикэм самбэмкІэ икІэлэцІыкІу-ныбжьыкІэ спорт еджапІэ щапІугъэ бэнакІохэм медальхэр къызэрэдахыгъэхэм фэшІ тафэгушІо, ягъэхъагъэхэм ахагъэхонэу афэтэлэ.

Сурэтым итыр: **Абзэз Исълэм.**

ЗэкІэлъыкІоу текІоныгъищ

лъагъорэп. КъэкІошт зэлукІэгъухэм нахышІоу зафэдгъэхъазырышт, — къылуагъ ТСК-м итренерэу Анатолий Сыроватскэм.

«Зэкъошныгъэм» итренер шхъалэу Шыумэфэ Рэмэзанэ тифутболистмэ яешІакІэ зэрэхагъахорэр, шъобж зытещагъэхэм япсауныгъэ зыпкъ зырагъэуцожьыкІэ, тикомандэ нахыбэрэ тызэригъэгушІоштыр хигъэунафыкІыгъэх.

«Зэкъошныгъэм» ифутболистхэу МыкІо Муратэ, Датхуужь Адамэ къызэрэталуагъэу, мы уахтэм зэрэсымаджэхэм къыхэкІэу зэлукІэгъухэм икІоу ахэлэжъэхэрэп. Денис Павловыр нэгъушІоу къытпэгъокІыгъ, бэ тыримыгъашІэу ешІэгъухэм ахэлэжъэн имурад.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТхьакІушынэ Аслъан футбол зэлукІэгъум еплъыгъ. «Зэкъошныгъэм» зэхъокІныгъэу фэхуэрэмэ ыналэ атыридзагъ. Командэм иешІакІэ зыхыгъахъокІэ къалэхэм, районхэм къарыкІыхэзэ зэнэкъокъум еплъырэмэ япчъагъэ нахыбэ зэрэхуштыр къытилуагъ.

КІэуххэр

«Краснодар-2» — «Афыпс» — 1:2, «Шъачэ» — «Жемчужина» — 0:0, «Черноморец» — «Биолог» — 1:0, СКЧФ — «Торпедо» — 1:1.

«Терек-2» — «Таганрог» — 0:0, «Ротор» — «Астрахань» — 2:1, «Алания» — «Анжи-2» —

0:2, «Динамо» — МИТОС — 1:4, «Спартак» — «Ангушт» — 4:0.

1. «Черноморец» — 24
2. «Витязь» — 23
3. «Торпедо» — 20
4. «Афыпс» — 19
5. ТСК — 16
6. «Зэкъошныгъ» — 13
7. «Краснодар-2» — 13
8. «Жемчужина» — 11
9. «Биолог» — 10
10. «Шъачэ» — 6
11. СКЧФ — 3.

Купэу «Б»-р

1. «Динамо» — 21
2. «Таганрог» — 19
3. МИТОС — 18
4. «Спартак» — 15
5. «Ротор» — 15
6. «Ангушт» — 12
7. «Анжи-2» — 12
8. «Мэщыкыу» — 11
9. «Терек-2» — 10
10. «Алания» — 9
11. «Астрахань» — 7.

Чъэпыогъум и 19-м «Зэкъошныгъэр» псэупІэу Афыпскэм щылукІэшт чыплэ командэу «Афыпсым».

НэкІубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТІЛЪ Нурбий.

Зэхъыщагъэр ыкІи къыдэзыгъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилгэпкъэгъухэм адырІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр:

52-16-79, редактор шхъалэм иапэрэ

гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдэкІыж зыхырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтынхэмкІэ ыкІи зэлы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темуыр-Кавказ чыплэ гъэларышІапІ, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкІэмкІи пчъагъэр 4046

Индексхэр 52161 52162 Зак. 3188

Хэутыным узщыкІэштхэнэу щыт уахытэр Сыхъатыр 18.00 ЗыщыкІэштхэгъэхэ уахытэр Сыхъатыр 18.00

Редактор шхъалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шхъалэм иапэрэ гуадзэр

МэшІІэкІо Саид

Редактор шхъалэм игуадзэр — пшъэдэкІыж зыхырэ секретарыр Хъурмэ Хъусен